

Nadzór pedagogiczny
System Ewaluacji Oświaty

RAPORT Z EWALUACJI PROBLEMOWEJ

LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE MISTRZOSTWA
SPORTOWEGO
Bielsko-Biała

Kuratorium Oświaty w Katowicach

Wstęp

Prezentowany raport jest rezultatem ewaluacji zewnętrznej przeprowadzonej w szkole przez wizytatorów do spraw ewaluacji.

Ewaluacja zewnętrzna polega na zbieraniu i analizowaniu informacji na temat funkcjonowania szkoły w obszarach wyznaczonych przez wymagania państwa:

1. Szkoła lub placówka realizuje koncepcję pracy ukierunkowaną na rozwój uczniów.
2. Procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się.
3. Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej.
4. Uczniowie są aktywni.
5. Kształtowane są postawy i respektowane normy społeczne.
6. Szkoła lub placówka wspomaga rozwój uczniów, z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji.
7. Nauczyciele współpracują w planowaniu i realizowaniu procesów edukacyjnych.
8. Promowana jest wartość edukacji.
9. Rodzice są partnerami szkoły lub placówki.
10. Wykorzystywane są zasoby szkoły lub placówki oraz środowiska lokalnego na rzecz wzajemnego rozwoju.
11. Szkoła lub placówka, organizując procesy edukacyjne, uwzględnia wnioski z analizy wyników sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz innych badań zewnętrznych i wewnętrznych.
12. Zarządzanie szkołą lub placówką służy jej rozwojowi.

Ewaluacja ma także na celu ustalenie, czy szkoła/placówka spełnia wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 6.08.2015 r. w sprawie wymagań wobec szkół i placówek.

Spełnianie przez szkołę/placówkę wymagań badane jest w odniesieniu do poziomów:

- podstawowego - świadczącego m.in. o prawidłowym przebiegu i efektach procesów kształcenia, wychowania i opieki oraz umożliwianiu uczniom rozwoju na miarę ich indywidualnych możliwości,
- wysokiego - świadczącego o wysokiej skuteczności tych działań

Szkoła lub placówka spełnia badane wymagania, jeżeli realizuje każde z tych wymagań co najmniej na poziomie podstawowym

Opis metodologii

Badanie zostało zrealizowane w dniach 9-12-2016 - 13-12-2016 przez zespół wizytatorów ds. ewaluacji, w skład którego weszli: Bernadeta Piestrak, Bożena Walaszczyk. Badaniem objęto 59 uczniów (ankieta i wywiad grupowy), 28 rodziców (ankieta) i wszystkich nauczycieli (ankieta i wywiad grupowy). Przeprowadzono wywiad indywidualny z dyrektorem szkoły i grupowy z pracownikami niepedagogicznymi, a także obserwacje 9 lekcji. Na podstawie zebranych danych został sporządzony raport, który obejmuje podstawowe obszary działania szkoły w badanym wymaganii.

Wyjaśnienie skrótów dla narzędzi:

WZN - Wywiad z nauczycielami

AD - Ankieta dla dyrektora

AN - Ankieta dla nauczycieli

AR - Ankieta dla rodziców

ADUMD - Ankieta dla uczniów "Mój dzień"

ADUMS - Ankieta dla uczniów "Moja szkoła"

APW - Kwestionariusz ankiety poewaluacyjnej dla wizytatora

OL - Obserwacja lekcji

WD - Wywiad z dyrektorem

WZPN - Wywiad z pracownikami niepedagogicznymi

WZU - Wywiad z uczniami

Obraz placówki

Liceum Ogólnokształcące Mistrzostwa Sportowego Beskidzkiego Towarzystwa Sportowego "Rekord" w Bielsku-Białej zostało założone w 2010 r. na bazie funkcjonującego wcześniej Liceum Ogólnokształcącego Mistrzostwa Sportowego Piłki Nożnej. Od 2012 roku szkołę przeniesiono do nowo wybudowanego obiektu przy ul. Startowej 29 w Cygańskim Lesie (dzielnica Bielska-Białej). Obiekt znajduje się na terenie Klubu Centrum Sportowo-Szkoleniowego "Rekord" i stanowi bazę lekcyjną dla uczniów odbywających w ciągu dnia treningi na trzech boiskach piłkarskich i w hali sportowej, a także jej zaplecza, czyli salki treningowej i siłowni. Infrastruktura sportowa stanowi bazę dla imprez sportowych: szkolnych, miejskich i międzynarodowych. Trenują tam również młodzi adepci piłki nożnej i futsalu, którzy nie są uczniami SMS BTS "Rekord". Szkoła współpracuje ze środowiskiem lokalnym, zapraszając na różne formy zajęć pozalekcyjnych i wakacyjnych dzieci i młodzież z pobliskiego Domu Dziecka. Obiekt szkolny stanowi budynek dwupiętrowy, gdzie mieści się 8 dużych sal lekcyjnych, w tym pracownia fizyczno-chemiczna, biologiczna, językowa i komputerowa, a także aula, biblioteka, szatnie i łazienki dla uczniów, stołówka, pokój nauczycielski, sekretariat i gabinet dyrektora. Uczniowie, którzy mieszkają poza Bielskiem-Białą, mogą znaleźć zakwaterowanie w szkolnej bursie, która znajduje się przy ul. Gałczyńskiego 31.

Koncepcja pracy szkoły bazuje na następujących zasadach: połączyć naukę ze sportem, wychowywać młodzież do szlachetnej rywalizacji, rozbudzać radość z uczenia się i uprawiania sportu przez całe życie, rozbudzać ciekawość świata, uczyć świadomego i racjonalnego funkcjonowania w społeczeństwie, kształtować odpowiedzialność do pełnienia ról społecznych, wrażliwość dla osób lub grup odrzuconych, samotnych, cierpiących, budować wolontariat. Uczniowie LOMS realizują na poziomie rozszerzonym następujące przedmioty: biologia, geografia, chemia i historia. W programie liceum jest edukacja sportowa jako forma przygotowania teoretycznego, uzupełnienie zajęć ukierunkowanych i specjalistycznych z piłki nożnej. Od 2014 r. trenerzy pracują wg autorskiego programu nauki futsalu. Młodzież objęta jest profesjonalną opieką lekarza sportowego i rehabilitanta, korzysta z basenu i siłowni. Zajęcia pozalekcyjne to koło teatralne, funkcjonujące od ubiegłego roku szkolnego oraz zajęcia przygotowujące do egzaminu maturalnego. W ramach programów szkoleń wakacyjnych trenerzy wraz z opiekunami z grona pedagogicznego organizują obozy sportowe, przygotowujące do pracy w ciągu roku szkolnego.

Od roku 2015 LOMS zakwalifikowało się do programu Erasmus +. Nauczyciele trzykrotnie wzięli udział w spotkaniach międzynarodowych przygotowujących platformę edukacyjną dla uczestników programu. Po jej utworzeniu koordynatorzy szkolni przeszkolili nauczycieli do wykorzystywania platformy do zajęć lekcyjnych i pracy własnej uczniów. W szkole działa Rada Rodziców, wspierająca działalność statutową szkoły, a przedstawiciele rodziców biorą udział w działaniach Rady Szkoły. Liceum pracuje wg kalendarza na cały rok, uwzględniając święta państwowe i inne. Młodzież uczestniczy w akcjach charytatywnych i organizacji oraz obchodach "Dnia Piłkarza" - imprezy podsumowującej rozgrywki piłkarskie i futsalowe.

Uczniowie mogą się pochwalić licznymi sukcesami sportowymi w bieżącym i poprzednim roku szkolnym: I miejsce w Finałach Młodzieżowych Mistrzostw Polski w futsalu w kategorii U -18 (2016), III miejsce w Finałach MMP U -16, U -18 (2016), Mistrzostwo Polski - I miejsce w MMP U -20, 18, 16 w 2015, udział w elitarnych rozgrywkach piłkarskich I wojewódzkiej ligi juniorów starszych i młodszych w 2015 i 2016 r., indywidualne

powołania do reprezentacji Polski U, liczne powołania do reprezentacji Śląska U, indywidualne powołania do reprezentacji Polski w futsalu, powołanie do reprezentacji Polski seniorów w futsalu.

Informacja o placówce

Nazwa placówki	LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE MISTRZOSTWA SPORTOWEGO
Patron	
Typ placówki	Liceum ogólnokształcące
Miejscowość	Bielsko-Biała
Ulica	Startowa
Numer	29
Kod pocztowy	43-300
Urząd pocztowy	Bielsko-Biała
Telefon	0338166104
Fax	0338166104
Www	www.sms.rekord.com.pl
Regon	24310111200000
Publiczność	niepubliczna o uprawnieniach szkoły publicznej
Kategoria uczniów	Dzieci lub młodzież
Charakter	brak specyfiki
Uczniowie, wychow., słuchacze	73
Oddziały	4
Nauczyciele pełnozatrudnieni	5.00
Nauczyciele niepełnozatr. (stos.pracy)	18.00
Nauczyciele niepełnozatr. (w etatach)	7.00
Średnia liczba uczących się w oddziale	18.25
Liczba uczniów przypadających na jednego pełnozatrudnionego nauczyciela	14.6
Województwo	ŚLĄSKIE
Powiat	Bielsko-Biała
Gmina	Bielsko-Biała
Typ gminy	gmina miejska

Obszary badawcze umożliwiające opisanie działań szkoły w zakresie wymagań

Procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się.	✓
Poziom podstawowy:	
Planowanie procesów edukacyjnych w szkole lub placówce służy rozwojowi uczniów, a nauczyciele stosują różne metody pracy dostosowane do potrzeb ucznia, grupy i oddziału. (II/1)	✓
Uczniowie znają stawiane przed nimi cele uczenia się i formułowane wobec nich oczekiwania. (II/2)	✓
Informowanie ucznia o jego postępach w nauce oraz ocenianie pomagają uczniom uczyć się i planować indywidualny rozwój.	✓
Nauczyciele motywują uczniów do aktywnego uczenia się i wspierają ich w trudnych sytuacjach, tworząc atmosferę sprzyjającą uczeniu się.	✓
Nauczyciele kształtują u uczniów umiejętność uczenia się. (II/5)	✓
Poziom wysoki:	
Organizacja procesów edukacyjnych umożliwia uczniom powiązanie różnych dziedzin wiedzy i jej wykorzystanie. (II/6)	
Uczniowie mają wpływ na sposób organizowania i przebieg procesu uczenia się. (II/7)	
Uczniowie uczą się od siebie nawzajem. (II/8)	
W szkole lub placówce stosuje się nowatorskie rozwiązania służące rozwojowi uczniów. (II/9)	
Uczniowie czują się odpowiedzialni za własny rozwój. (II/10)	

Wnioski

1. Procesy dydaktyczne i wychowawcze kształtowane są z uwzględnieniem diagnoz, dostosowaniem metod pracy, wyposażenia, pomocy naukowych i postaw do sytuacji kształcenia w szkole mistrzostwa sportowego, co stwarza młodzieży perspektywę kontynuacji nauki i praktycznego jej wykorzystania, jednak w ocenie młodzieży sposób pracy jest dla niej nie zawsze interesujący i motywujący.
2. Szkoła funkcjonuje, stosując jasne i znane uczniom zasady oceniania, które są respektowane przez całą społeczność szkolną, ale niektórzy uczniowie podkreślają niezrozumienie kryteriów osiągania celów i niewystarczające informowanie ich o postępach w nauce.
3. Pozytywna atmosfera i relacje interpersonalne tworzą warunki sprzyjające edukacji, ponieważ uczniowie czują się doceniani i zachęceni do poprawiania błędów i wyników, ale licealiści zauważają postawy nierównego traktowania przez nauczycieli i wyśmiewania.
4. W kształtowaniu umiejętności uczenia się i autorozwoju młodzieży nauczyciele skupiają się głównie na zapamiętywaniu informacji, co może skutkować nieharmonijnym rozwojem i niewykorzystaniem możliwości, a zdaniem licealistów nie od wszystkich uczących otrzymują wystarczające wsparcie w tym zakresie.
5. Na lekcjach nauczyciele najczęściej odwołują się do wiedzy przedmiotowej licealistów, rzadziej łączą różne dziedziny wiedzy uczniów i rzadziej wskazują na funkcjonalność nauki w odniesieniu do życia codziennego.
6. Nauczyciele umożliwiają uczniom wpływanie na proces edukacyjny i stwarzają możliwość wzajemnego uczenia się od siebie, jednak ankietowani licealiści przyznają, że rzadko wykazują się kreatywnością i w ich odczuciu nie wszyscy uczący inspirują ich do wspólnej nauki oraz do wyrażania opinii i realizowania uczniowskich pomysłów.
7. Przyjęte w szkole i modyfikowane rozwiązania nowatorskie sprzyjają rozwojowi uczniów w procesie uczenia się, motywują do nauki i gry sportowej oraz osiągania wysokich wyników w rozgrywkach sportowych.
8. Stosowanie rozwiązań nowatorskich obserwuje się bardziej w sferze sportowej niż na przedmiotach ogólnokształcących i przynosi wymierne efekty w postaci m.in. zwiększenia dyscypliny uczniów, przenoszenia dobrych praktyk zagranicznych na grunt szkoły, współpracy nauczycieli i trenerów, kształtowania uczniowskiej wiedzy ogólnej i umiejętności sportowych oraz osiągania licznych sukcesów w sporcie.
9. Większość licealistów czuje się odpowiedzialna za własny rozwój, docenia rolę wiedzy w kształtowaniu swojej przyszłości, a osiąganie sukcesów warunkuje własną pracą i zaangażowaniem, co świadczy o skuteczności działań uczących w szkole w kształtowaniu uczniowskiej odpowiedzialności.

Wyniki ewaluacji

Wymaganie:

Procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się.

Wyniki przeprowadzonej ewaluacji dla wymagania:

Z wypowiedzi uczniów i uczących wynika, że nauczyciele planują przebieg procesu edukacyjnego na podstawie wielokierunkowych i systematycznych diagnoz, które pozwalają im zazwyczaj dostosować sposób pracy, wybór pomocy dydaktycznych, metody wychowawcze i postawy wobec młodzieży do jej predyspozycji, potrzeb i oczekiwań. Licealiści są szczególnie zaangażowani, zgodnie ze swoimi zainteresowaniami, w szkolenie sportowe, ale doceniają również pracę nauczycieli przedmiotów ogólnokształcących oraz warunki materialne i wyposażenie szkoły, pozwalające im realizować cele związane z praktycznym wykorzystaniem wiedzy i dalszym kształceniem. W opiniach ankietowych uczniów nauczyciele zrozumiale wyjaśniają treści programowe, ale stosowane przez nich sposoby pracy nie zawsze są efektywne w zakresie powszechnego budzenia zainteresowania uczniów i motywowania ich do nauki. Zgromadzone informacje wskazują, że formułowanie celów zajęć przez nauczycieli przebiega prawidłowo i uczniowie, z wyjątkiem jednego ankietowanego licealisty, znają je, więc wiedzą dlaczego się uczą. Według nauczycieli przedstawiają oni oczekiwania wobec uczących się, jednak tej opinii nie podzielają uczniowie, ponieważ ich zdaniem w dniu badania pedagodzy niewystarczająco skutecznie zapoznali ich, jak rozpoznać, że efektywnie przyswoili wiedzę. Rodzice i uczniowie są przekonani, że w szkolnym ocenianiu powszechne jest przestrzeganie obowiązujących w liceum zasad. Nauczyciele, jak wynika z ich wypowiedzi i obserwacji zajęć, przedstawiają swym uczniom cele nauki, kryteria oceniania, wspierają głównie pozytywnymi informacjami zwrotnymi, jednak wśród licealistów nie jest powszechne przekonanie o zaznajamianiu ich przez uczących o postępach w nauce. Ocenianie i informacje związane z realizacją wymagań inspirowały uczniów do poprawiania wyników nauczania i dają konkretne wskazówki, jak to osiągnąć oraz sprzyjają motywowaniu do rozwoju. W czasie obserwowanych podczas badań zajęć nauczyciele wykazali się umiejętnością inspirowania uczniów do pracy dzięki stwarzaniu pozytywnej atmosfery, opartej na optymistycznym i akceptującym stosunku do uczniów. Jak wynika z uczniowskich ankiet działania pedagogów są skuteczne, ponieważ większość licealistów zauważa, że są doceniani, co zazwyczaj eliminuje strach i obawy przed procesem lekcyjnym, sprzyjając koncentracji na zaangażowaniu w zdobywanie wiedzy. Respondenci (nauczyciele i inni pracownicy szkoły) wskazują dobrą atmosferę w szkole, która pozwala eliminować trudności i tworzyć optymalne warunki dla rozwoju sportowego i intelektualnego. Także pozytywnie o postawach nauczycieli, którzy budują dobre relacje z młodzieżą, wypowiedziała się zdecydowana większość rodziców. Opinie licealistów pozostają w sprzeczności z powyższymi informacjami, ponieważ według nich nie jest powszechne również dobre traktowanie uczniów przez nauczycieli i w szkole zdarzają się sytuacje wyśmiewania się

nauczycieli z uczniów i młodzieży między sobą. Z badań ewaluacyjnych wynika, że nauczyciele w największym stopniu kształtują u uczniów umiejętności zapamiętywania i wyszukiwania informacji, a także sporządzania przydatnych notatek. Opinie młodzieży wskazują, że nie wszyscy nauczyciele w sposób systematyczny kształtują u licealistów umiejętność uczenia się.

Porównanie wyników obserwacji lekcji i zajęć z odpowiedziami uczniów w ankietach oraz przykładami podanymi przez nauczycieli w wywiadzie grupowym wskazuje na brak powszechności w holistycznym podejściu uczących w szkole do treści edukacyjnych. Określona na podstawie badania częstość podejścia holistycznego nauczycieli w zakresie organizacji procesów edukacyjnych świadczy o umożliwianiu licealistom, ale w mniejszym stopniu, łączenia treści edukacyjnych różnych dziedzin wiedzy i jej wykorzystanie w życiu codziennym. Na lekcjach uczniowie rzadziej wykorzystują wiedzę zdobytą na innych przedmiotach lub poza szkołą, co w mniejszym stopniu sprzyja kształtowaniu spójnego obrazu świata i jego lepszemu zrozumieniu oraz przygotowaniu licealistów do dorosłego życia. Nauczyciele umożliwiają uczniom wpływanie na proces lekcyjny, przede wszystkim w zakresie tempa pracy i kryteriów sukcesu, ale większość licealistów nie ma poczucia realnego wpływu na sposób organizowania i przebieg procesu edukacyjnego (wybór zadań, metod i form pracy). Jednocześnie około 1/3 uczniów przyznaje w ankietach, że w tym i poprzednim roku szkolnym nie wykazała się inicjatywą i pomysłami i nie wszyscy nauczyciele zachęcają ich do wyrażania opinii i realizowania własnych pomysłów. Obserwacje lekcji i deklaracje nauczycieli w ankietach wskazują na podejmowanie przez pedagogów działań, stwarzających uczniom możliwość wzajemnego uczenia się od siebie. Uczniowie pomagają sobie w nauce podczas lekcji, jednak nie jest powszechnym, aby wspólnie wykonywali zadania w grupach lub parach oraz zadania wymyślone przez siebie lub innych uczniów, a nauczyciele dawali im możliwość wzajemnego oceniania się. Przyjęte w szkole i modyfikowane na bieżąco rozwiązania nowatorskie wynikają z wniosków z nadzoru pedagogicznego, obserwacji uczniów i wzorowania się na sprawdzonych rozwiązaniach zagranicznych, co skutkuje konkretnymi efektami w postaci zwiększenia dyscypliny uczniów w szkole i w Internecie, rozwijaniem wiedzy i umiejętności uczniowskich, licznymi sukcesami sportowymi licealistów oraz współpracą nauczycieli i trenerów. Ze względu na potrzeby uczniów i sportowy charakter szkoły, użyteczność stosowanych rozwiązań obserwuje się bardziej w sferze sportowej niż na przedmiotach ogólnokształcących. Nowatorskie rozwiązania sprzyjają rozwojowi uczniów w procesie uczenia się, motywują do nauki i gry oraz do współpracy międzynarodowej poprzez udział w turniejach piłkarskich i futsalowych z klubami np. z Niemiec, Austrii, Włoch i Belgii. Licealiści uzależniają swój rozwój oraz sukcesy od własnej pracy i zaangażowania, co świadczy o ich dojrzałości i przekonaniu, że wiedza ma wpływ na kształtowanie ich przyszłości oraz świadczy o skuteczności działań uczących w szkole w kształtowaniu uczniowskiej odpowiedzialności.

Obszar badania: Planowanie procesów edukacyjnych w szkole lub placówce służy rozwojowi uczniów, a nauczyciele stosują różne metody pracy dostosowane do potrzeb ucznia, grupy i oddziału. (II/1)

Z wypowiedzi uczniów i uczących wynika, że nauczyciele planują przebieg procesu edukacyjnego na podstawie wielokierunkowych i systematycznych diagnoz, które pozwalają im zazwyczaj dostosować sposób pracy, wybór pomocy dydaktycznych, metody wychowawcze i postawy wobec młodzieży do jej predyspozycji, potrzeb i oczekiwań. Licealiści są szczególnie zaangażowani, zgodnie ze swoimi zainteresowaniami, w szkolenie sportowe, ale doceniają również pracę nauczycieli przedmiotów ogólnokształcących oraz warunki materialne i wyposażenie szkoły, pozwalające im realizować cele związane z praktycznym wykorzystaniem wiedzy i dalszym kształceniem. W opiniach ankietowych uczniów nauczyciele zrozumiale wyjaśniają treści programowe, ale stosowane przez nich sposoby pracy nie zawsze są efektywne w zakresie powszechnego budzenia zainteresowania uczniów i motywowania ich do nauki. Nauczyciele i uczniowie w wywiadach wymienili wiele przykładów planowanych i realizowanych w szkole działań, które wskazują na ich funkcjonalność. Na początku nauki w liceum nauczyciele zapoznają się z informacjami na temat uczniów z poprzednich etapów edukacyjnych, robią testy na wejście z przedmiotów ogólnokształcących i przeprowadzają sportowe diagnozy, a w toku pracy kontynuują systematyczne badania przyrostu umiejętności, sprawności i wiedzy, przeprowadzając, np.: powtórki, kartkówki, indywidualne rozmowy i diagnozę typów inteligencji. Uczniowie szczególnie podkreślili atrakcyjność sprawdzania wiedzy dzięki zastosowaniu przez nauczycieli quizów. W różnych formach (skrzynka z pytaniami, rozmowy) są zgłaszane przez wychowanków ich bieżące problemy i potrzeby, które nauczyciele, jak wynika z ich wypowiedzi, są uwzględniane w procesie dydaktycznym i wychowawczym. Prowadzący zajęcia starają się podporządkować treści zainteresowaniom licealistów, więc edukują ich w zakresie żywienia, kondycji, profilaktyki, zasad fair play oraz stwarzają warunki do działalności charytatywnej, np. zbiórka dla bezdomnych z pobliskiej noclegowni czy dla wychowanków domu dziecka. Respondenci podkreśli także wykorzystywanie atrakcyjnych dla młodzieży pomocy dydaktycznych przygotowanych przez nauczycieli i sprzętu znajdującego się na wyposażeniu szkoły, np.: multimedia, tablica interaktywna, Internet, mikroskop, pomoce wizualne (rysunki, schematy, zdjęcia, filmy). Stosowane metody i formy pracy podporządkowuje się zdiagnozowanym typom inteligencji, poziomowi wiedzy, potrzebom uczniów oraz indywidualnym uwarunkowaniom. Uczestnicy wywiadu wymieniali najczęściej: pracę w małych grupach, doświadczenia, pokazy i metody aktywizujące (karty pracy, dyskusje). Uczniowie podkreślili dodatkowo, że zauważają sprzyjającą nauce dobrą organizację pracy uczących (wykorzystanie czasu na lekcjach, respektowanie harmonogramów) oraz przyjazną i życzliwą atmosferę stwarzaną przez nauczycieli przedmiotów ogólnokształcących i trenerów. Z kolei uczestniczący w wywiadzie nauczyciele dodali, iż wspomagają uczenie się młodzieży przez stosowanie zadań poprawiających koncentrację uwagi, wsparcie wychowawcze uczniów mieszkających w internacie (rozmowy, integracja, współpraca), a także pomoc dla osób z trudnościami w nauce (podział materiału na części, wsparcie koleżeńskie, zaliczanie treści programowych w dodatkowych terminach) i uczniów zdolnych (trudniejsze zadania, udział w konkursach). Licealiści w wywiadzie mocno akcentowali zadowolenie z zajęć sportowych, wyrażając opinie o ich atrakcyjności, wskazywali, że są ciekawe i rozwijające. Wymienili liczne atuty szkolenia sportowego, np:

- duża liczba godzin,
- różnorodność ćwiczeń - raz kształcona motoryka, innym razem technika,

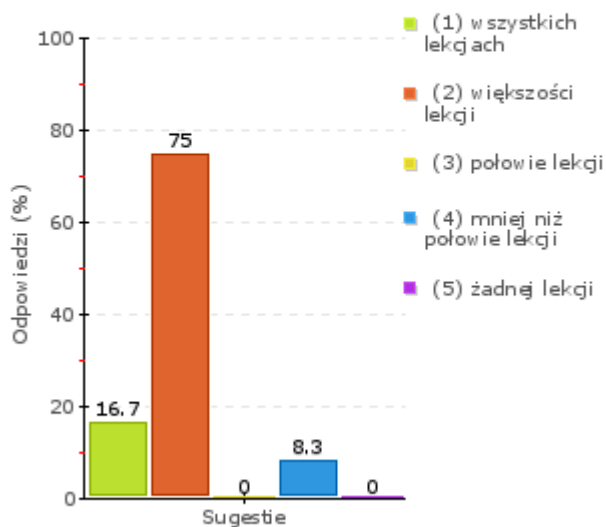
- zmienne miejsca realizacji: hala, basen, siłownia, boiska,
- zajęcia z różnymi trenerami,
- zapewnienie sprzętu sportowego,
- autokar do dyspozycji uczniów,
- pomoc fizjoterapeutów.

Obie grupy respondentów zgodnie podkreśliły, że najskuteczniej na zaangażowanie uczniów w proces edukacyjny wpływa wskazanie funkcjonalności nauki i zdobywanej wiedzy, co uzasadnili motywacją do nauki języków obcych dzięki zagranicznym wyjazdom i kontaktom z obcokrajowcami oraz pracą z zakresu przedmiotów rozszerzonych zdawanych na egzaminie maturalnym. W wypowiedzi ankietowej uczniowie uznali za powszechne zrozumiałe tłumaczenie przez nauczycieli zagadnień - 22 spośród 24 ankietowanych stwierdziło, że dzieje się tak na wszystkich lekcjach lub na większości zajęć, a 2 licealistów ocenia gorzej skuteczność nauczycieli w tym zakresie (wykres 1j). Nie jest natomiast powszechne przekonanie uczniów o właściwym wyborze sposobów pracy zachęcających ich do pracy, ponieważ mniej niż połowa ankietowanych (10 na 24) stwierdziła, że metody, formy i treści (sposób pracy) motywują młodzież do nauki na wszystkich zajęciach lub ich większości, a 14 uczniów uznało, że dotyczy to połowy lub mniej niż połowy lekcji (wykres 2j). Wyniki ankiety dotyczącej jednego, wybranego dnia w szkole wskazują, że nauczyciele w opinii licealistów nie zawsze potrafili zainteresować młodzież tematem: dla 9 na 25 respondentów to sytuacja powszechna, po 6 ankietowanych wyraziło opinię, że dotyczyło to połowy lub mniej niż połowy lekcji, a 4 uznało, że na żadnych zajęciach uczniów nie udało się zainteresować omawianym zagadnieniem (wykres 3j). Jednak obserwacje 9 lekcji wskazują, że w 8 uczniowie brali czynny udział i chętnie wykonywali polecenia, zadania i ćwiczenia (5 na 9), a nawet proponowali własne rozwiązania (5 na 9). Jak wynika z wypowiedzi uczniów w czasie wywiadu, nie zawsze skuteczne zainteresowanie lekcjami może wynikać, jak stwierdziła młodzież, ze zbyt szybkiego tempa realizacji materiału. Licealiści nie wymienili innych przesłanek, które mogłyby mieć wpływ na ich mniejsze zaangażowanie.

Nauczyciele zrozumiale tłumaczą zagadnienia na: ADUMS

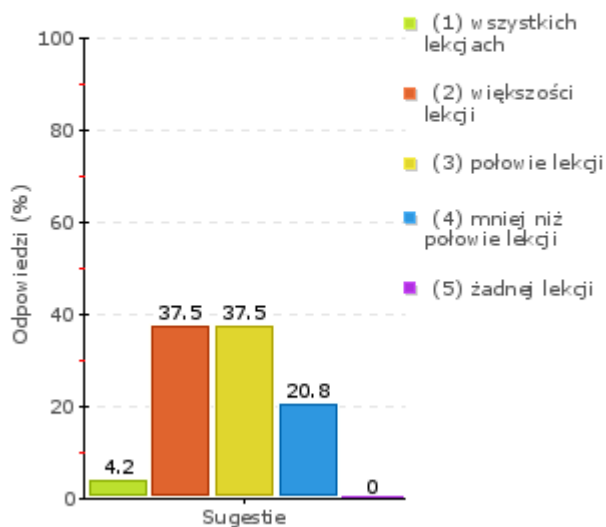
Pracujemy w sposób, który zachęca mnie do uczenia się na: ADUMS

Liczebność: 24

Wykres 1j

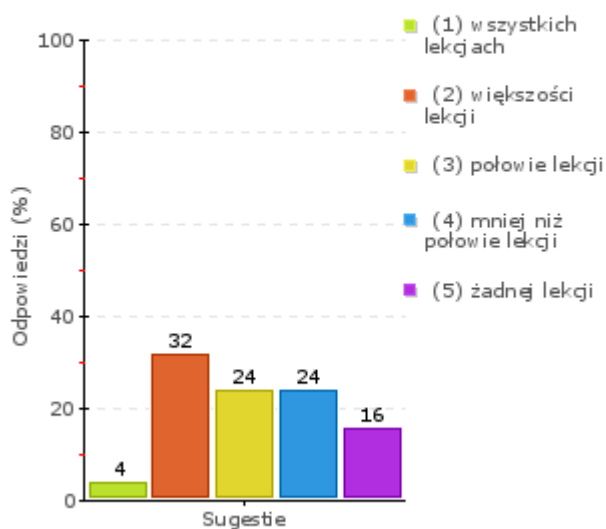
Liczebność: 24

Wykres 2j

Dzisiaj nauczyciele zainteresowali mnie tematem na: ADUMD

Liczebność: 25

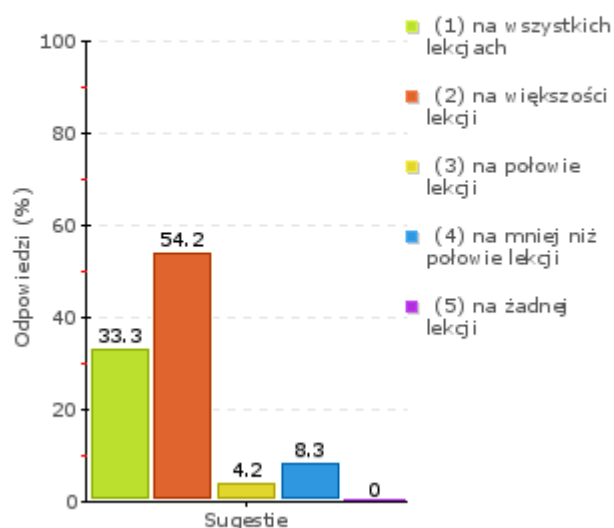
Wykres 3j

Obszar badania: Uczniowie znają stawiane przed nimi cele uczenia się i formułowane wobec nich oczekiwania. (II/2)

Zgromadzone informacje wskazują, że formułowanie celów zajęć przez nauczycieli przebiega prawidłowo i uczniowie, z wyjątkiem jednego ankietowanego licealisty, znają je, więc wiedzą, dlaczego się uczą. Według nauczycieli przedstawiają oni oczekiwania wobec uczących się, jednak tej opinii nie podzielają uczniowie, ponieważ ich zdaniem w dniu badania pedagodzy niewystarczająco skutecznie zapoznali ich, jak rozpoznać, że efektywnie przyswoili wiedzę. Obserwacje lekcji w czasie badań oraz ankiety dotyczące szkoły i doświadczeń wybranego dnia, przeprowadzone wśród uczniów, świadczą o powszechnym zapoznawaniu młodzieży przez uczących z celami lekcji. W czasie wszystkich obserwowanych zajęć nauczyciele przedstawili cele lekcji, a 21 spośród 24 ankietowanych stwierdziło, że są z nimi zapoznawani na wszystkich zajęciach bądź na ich większości, 1 uczeń zauważa cele wskazane na połowie zajęć, a 2 na mniej niż połowie (wykres 1j). Z kolei około trzech czwartych licealistów (19 na 25) w dniu badania wiedziało, czego ma się uczyć na wszystkich lekcjach lub ich większości, 1 na połowie, 4 na mniej niż połowie, a 1 uczeń nie wiedział, jakie są cele wszystkich zajęć (wykres 2j). 9, przeprowadzonych w czasie badań ewaluacyjnych, obserwacji zajęć, wskazuje, że wszyscy uczący pozwolili poznać uczniom oczekiwania wobec nich - 8 przedstawiło kryteria lekcji, a 1 stworzył warunki do odkrycia tych wymagań przez młodzież. Wynik obserwacji pozostaje w sprzeczności z uczniowską opinią z ankiety, dotyczącej doświadczeń wybranego dnia w szkole, ponieważ niespełna połowa uczniów (12 na 25) określiła poznanie wymagań na wszystkich lekcjach lub na ich większości. 8 respondentów wyraziło opinię, że kryteria określono na połowie lekcji, 3 na mniej niż połowie, a zdaniami 2 na żadnej (wykres 3j).

Znam cele lekcji i wiem po co się uczę: (A) ADUMS

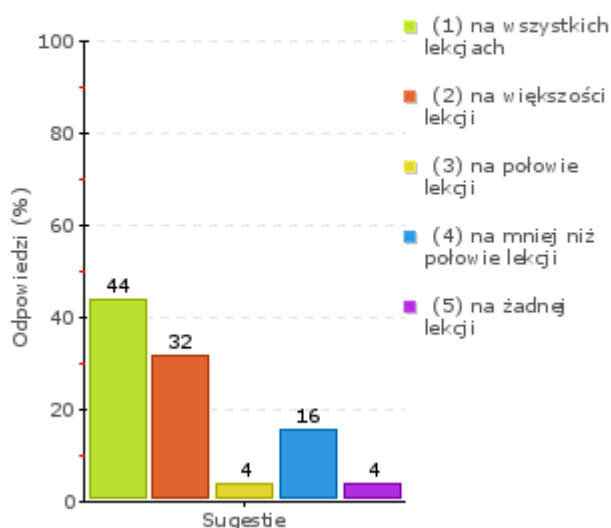
Liczebność: 24

Wykres 1j

Dzisiaj wiedziałem/wiedziałam, czego mam się nauczyć: (A) ADUMD

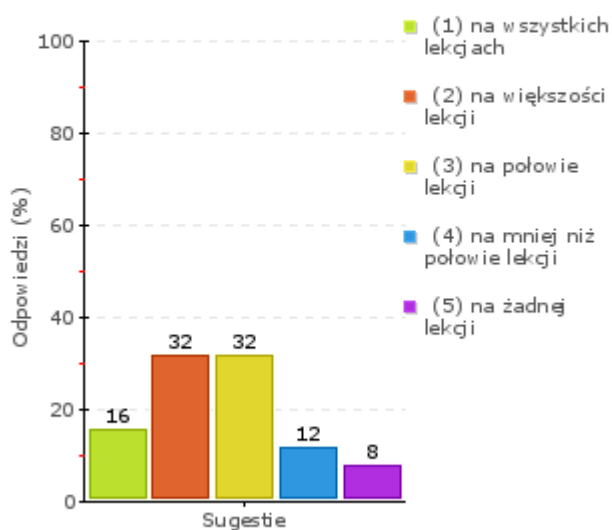
Liczebność: 25

Wykres 2j

Wiem po czym poznam, że dzisiaj
nauczyłem/nauczyłam się tego co
powiniem/powinnam: (B) ADUMD

Liczebność: 25

Wykres 3j

Obszar badania: Informowanie ucznia o jego postępach w nauce oraz ocenianie pomagają uczniom uczyć się i planować indywidualny rozwój.

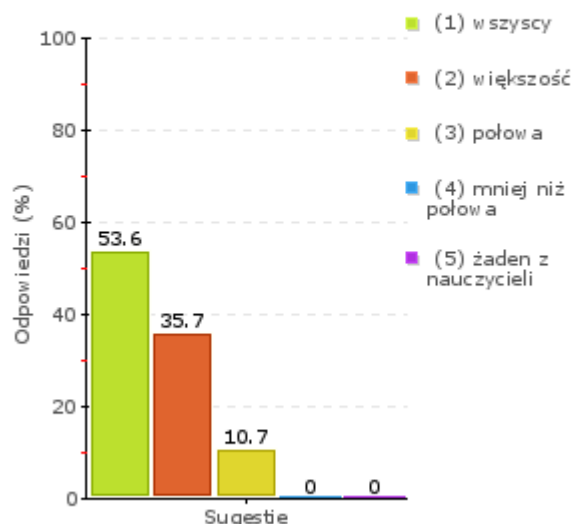
Rodzice i uczniowie są przekonani, że w szkolnym ocenianiu powszechne jest przestrzeganie obowiązujących w liceum zasad. Nauczyciele, jak wynika z ich wypowiedzi i obserwacji zajęć, przedstawiają swym uczniom cele nauki, kryteria oceniania, wspierają głównie pozytywnymi informacjami zwrotnymi, jednak wśród licealistów nie jest powszechne przekonanie o informowaniu ich przez uczących o postępach w nauce. Ocenianie i informacje, związane z realizacją wymagań, inspirują uczniów do poprawiania wyników nauczania i dają konkretne wskazówki, jak to osiągnąć oraz sprzyjają motywowaniu do rozwoju. W opinii ankietowanych rodziców (25 na 28) wszyscy nauczyciele lub ich większość ocenia licealistów zgodnie z zasadami obowiązującymi w szkole, 3 osoby odniosły to do połowy nauczycieli (wykres 1j). Podobnie przestrzeganie przyjętych reguł wewnątrzszkolnych w zakresie oceniania postrzegają w ankietach uczniowie. 21 z 24 wychowanków stwierdziło, że wszyscy uczący lub ich większość ocenia zgodnie z przyjętymi w szkole zasadami, natomiast 3 sądziło, że tylko połowa nauczycieli (wykres 2j). Nieco gorzej przedstawiają się wyniki ankiety dotyczącej doświadczeń jednego konkretnego dnia, ponieważ 19 na 25 biorących udział w ankiecie uczniów było zdania, że w tym dniu na wszystkich lekcjach bądź na ich większości nauczyciele przestrzegali ustalonych zasad oceniania, 4 stwierdziło, że odbyło się to na połowie lekcji lub mniej niż połowie, a 2, że nie miało miejsca na żadnych zajęciach (wykres 3j). Nauczyciele w ankiecie zadeklarowali jako najczęstszą formę udzielania uczniom informacji zwrotnej krótki ustny komentarz, kierowany indywidualnie do ucznia w czasie lekcji, ponadto wskazali podsumowującą informację dla uczniów, którzy tego potrzebują, a najrzadziej uczący stosują pisemną informację pod zadaniem każdego ucznia (wykres 4j). W ankiecie wymieniono jeszcze inne formy, np.:

- ocenianie postępów uczniów w powtarzanych, okresowych testach,
- indywidualne rozmowy z uczniami,
- podsumowanie skierowane do całej klasy,
- raport meczowy programu Instat - dokładna analiza każdego zagrania zawodnika,
- udostępnienie wszystkich wyników badań i ich omówienie,
- komentarz do zadań w pracach pisemnych ze wskazaniem błędów oraz podsumowanie w punktach (zdobyte / możliwe do zdobycia) ,
- podanie prawidłowego rozwiązania zadania dla ucznia, który tego potrzebuje,

Ankietowani uczniowie najczęściej wskazywali jako sposoby udzielania im przez nauczycieli informacji o postępach w nauce podpowiedzi, jak poprawić pracę, zadanie czy działanie - 20 na 24 osób, wymienili także (11 na 24) zauważanie i docenianie przez nauczycieli dobrych elementów, wskazywanie, co należy doskonalić (10 na 24). Mniej niż połowa respondentów (10 na 24) stwierdziła, że pedagodzy odwołują się do stawianych wymagań (wykres 1w). Na podstawie obserwowanych zajęć można stwierdzić, że wszyscy nauczyciele udzielili uczniom na lekcjach informacji zwrotnej, dotyczącej wypowiedzi, rozwiązane zadania czy wykonanego działania. Ośmioro uczących robiło to w każdej sytuacji, a jeden w większości. Nauczyciele wskazywali uczniom zawsze (6 na 9) lub zazwyczaj (3 na 9) na prawidłowo wykonane elementy pracy. Większość pedagogów (7 na 9) udzielała wskazówek, jak uczeń powinien poprawić swoją odpowiedź, pracę lub zadanie, 1 robił to w większości sytuacji, a 1 tylko w niektórych momentach. Zaobserwowane działania nauczycieli pozostają w sprzeczności z opinią młodzieży, wyrażoną w ankietach, ponieważ 10 spośród 24 respondentów stwierdziło, że wszyscy uczący lub więcej niż połowa udziela im informacji o postępach w nauce, 13 zauważyło, że robi to połowa lub mniej niż połowa pedagogów, a 1 był zdania, że nie robi tego żaden nauczyciel (wykres 5j). Prawie trzy czwarte ankietowanych uczniów (18 na 25) przyznało, że w czasie wybranego, jednego dnia na wszystkich zajęciach lub na ich większości nauczyciele informowali młodzież o kryteriach osiągania celów i oceniania, według 6 miało to miejsce na połowie zajęć lub mniej niż połowie, a 1 stwierdził, że na żadnych (wykres 6j). Zdaniem ankietowanych uczniów najskuteczniejszym sposobem informowania o postępach lub trudnościach w nauce jest krótki, ustny komentarz nauczyciela do wypowiedzi, zadania lub działania, wykonanego przez ucznia. Uczniowie wymienili jeszcze inne, mniej skuteczne przykłady przekazywania komunikatów, co ilustruje wykres 2w. Młodzież, jak wynika z ankietowych opinii, wykorzystuje te informacje do nadrabiania zaległości, wyboru najefektywniejszych sposobów uczenia się oraz systematycznego diagnozowania tego, co stanowi mocne i słabe strony (wykres 3w). Ocenianie i informacje związane z realizacją wymagań inspirują uczniów do poprawiania wyników nauczania i dają konkretne wskazówki, jak to osiągnąć oraz motywują do rozwoju. Jednak z wykresu 4w wynika, że taka sama liczba uczniów jest zachęcona do nauki, jak i pozbawiona chęci do pracy. Ankietowani rodzice w większości dostrzegają motywującą rolę oceniania i informacji o efektach kształcenia (24 na 28), 4 wyraziło przeciwne zdanie (wykres 7j).

Nauczyciele oceniają Pani/Pana dziecko zgodnie z przyjętymi w szkole zasadami: (B) AR

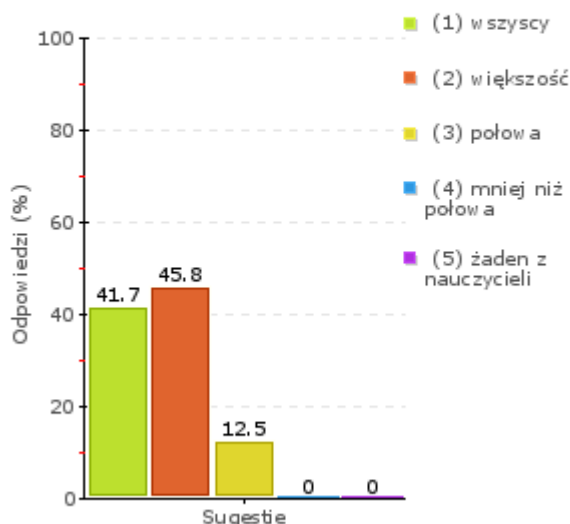
Liczebność: 28

Wykres 1j

Nauczyciele oceniają Cię zgodnie z przyjętymi w szkole zasadami: (B) ADUMS

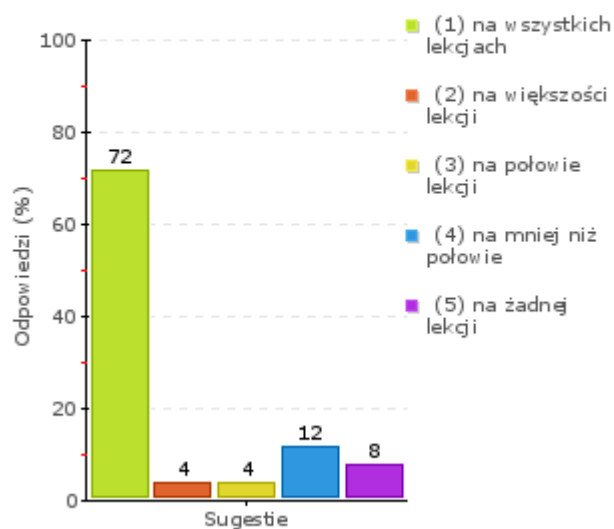
Liczebność: 24

Wykres 2j

Moi nauczyciele przestrzegali dzisiaj ustalonych zasad oceniania. (B) ADUMD

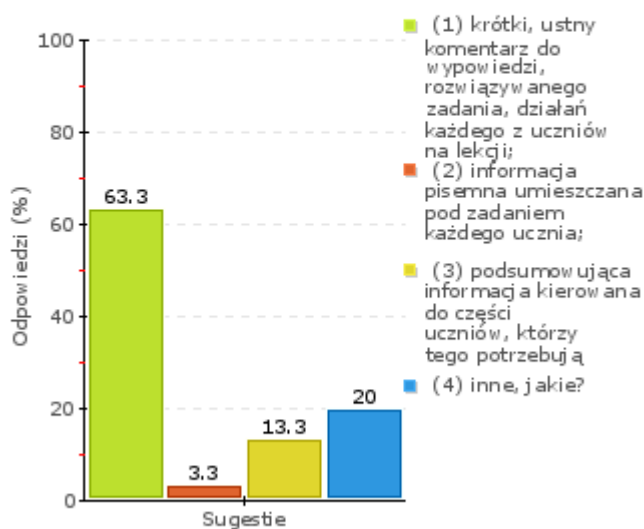
Liczebność: 25

Wykres 3j

Jakie formy udzielania uczniom informacji zwrotnej wykorzystuje Pan/Pani w swojej pracy? (A2) AN

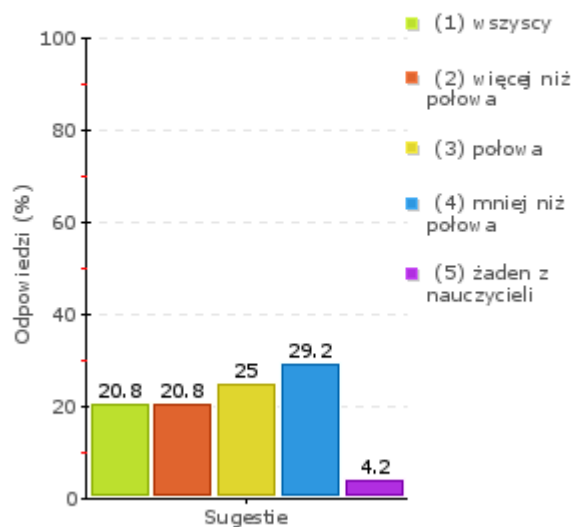
Liczebność: 30

Wykres 4j

Jak wielu nauczycieli udziela Ci informacji o postępach w nauce? (A1) ADUMS

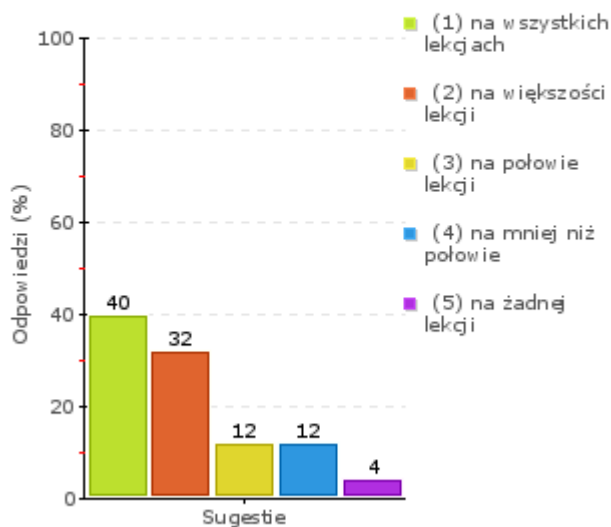
Liczebność: 24

Wykres 5j

Nauczyciele informowali mnie dzisiaj, co będą brali pod uwagę oceniając zadanie, które mam wykonać. (A1) ADUMD

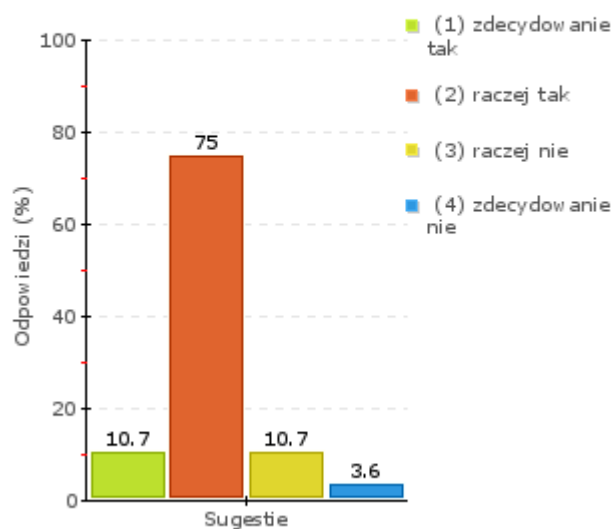
Liczebność: 25

Wykres 6j

Czy to, jak nauczyciele oceniają Pani/Pana dziecko i przekazują mu informację zwrotną, zachęca je do uczenia się? (C) AR

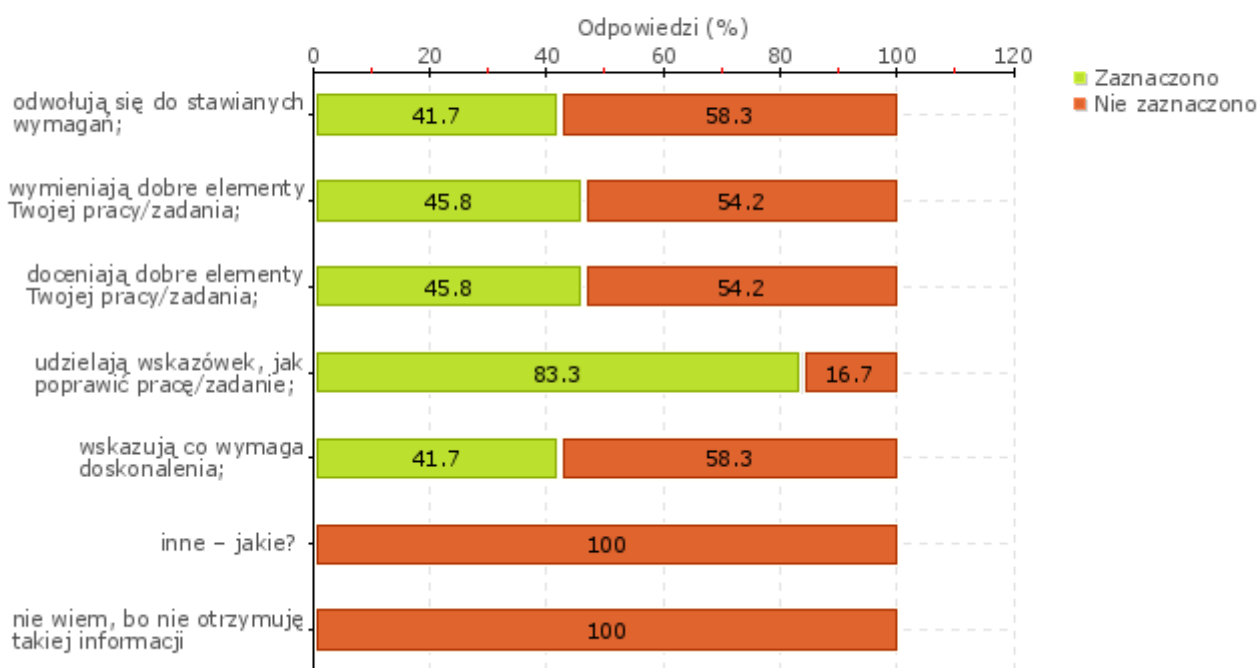
Liczebność: 28

Wykres 7j

W jaki sposób nauczyciele przekazują Ci informację o postępach w nauce: (A2)
ADUMS

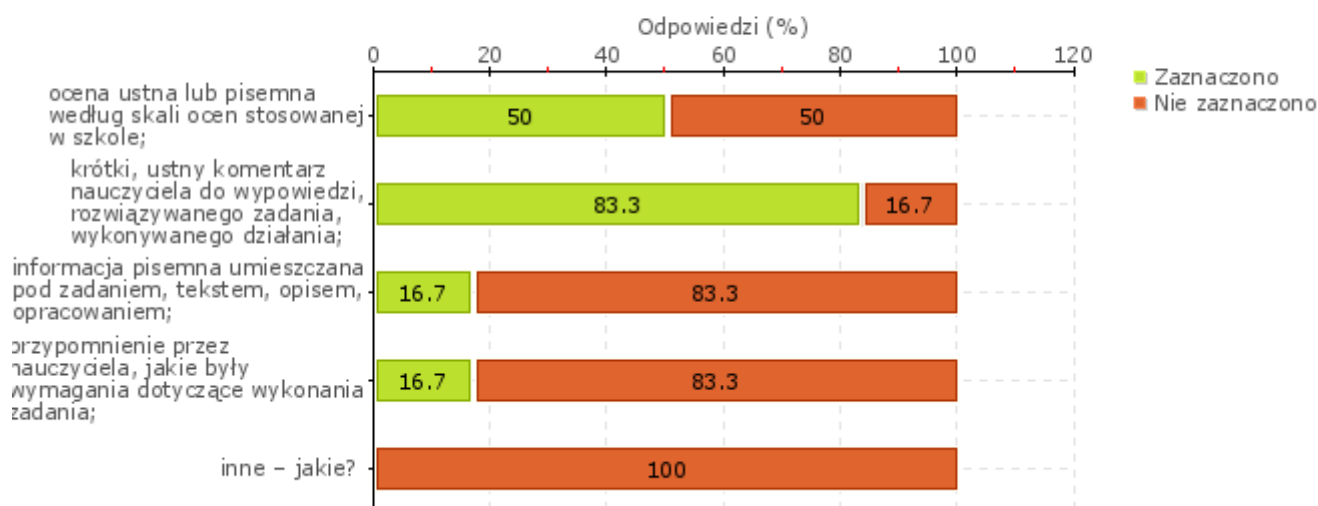
Liczebność: 24

Wykres 1w

Jaki sposób informowania o efektach Twojej pracy najbardziej pomaga Ci w nauce? (C)
ADUMS

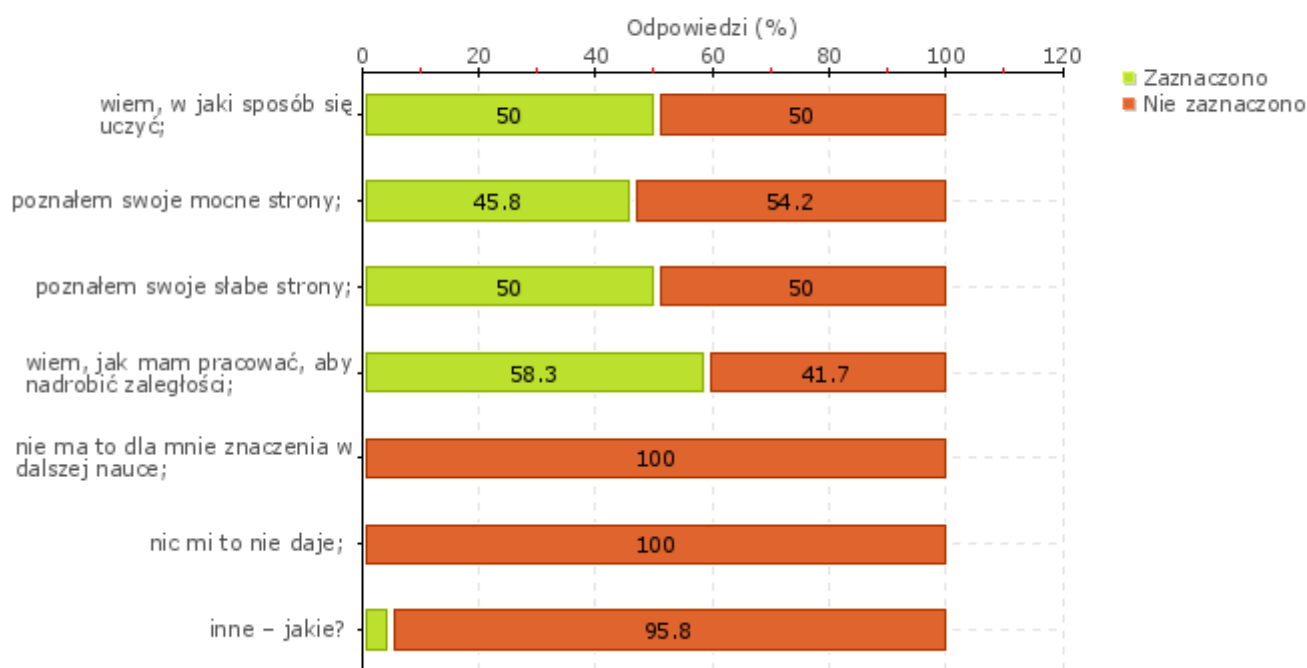
Liczebność: 24

Wykres 2w

Co daje Ci informacja uzyskana od nauczycieli o Twoich postępach w nauce? (C) ADUMS

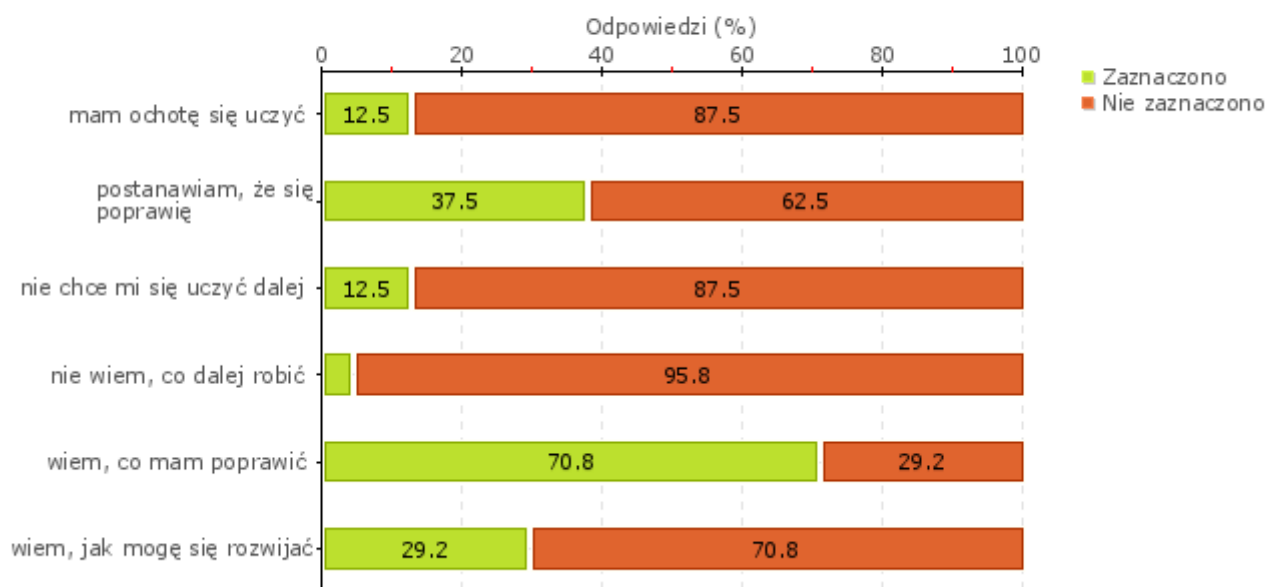
Liczebność: 24

Wykres 3w

Jak się zazwyczaj czujesz, kiedy jesteś oceniana/y? Wybierz opisy, które najlepiej pasują do Ciebie. (C) ADUMS

Liczebność: 24

Wykres 4w

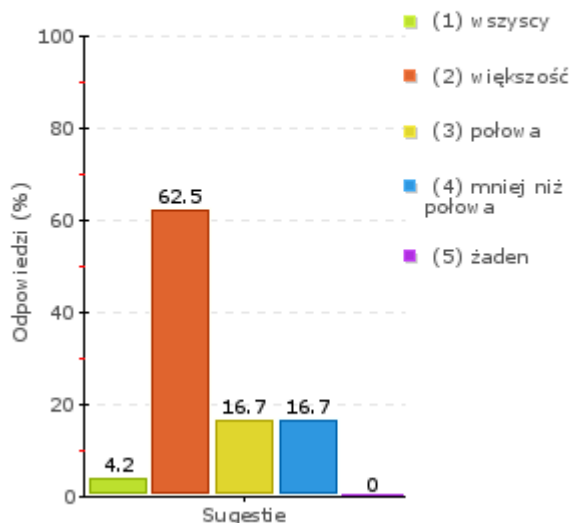
Obszar badania: Nauczyciele motywują uczniów do aktywnego uczenia się i wspierają ich w trudnych sytuacjach, tworząc atmosferę sprzyjającą uczeniu się.

W czasie obserwowanych podczas badań zajęć nauczyciele wykazali się umiejętnością motywowania uczniów do pracy dzięki stwarzaniu pozytywnej atmosfery, opartej na optymistycznym i akceptującym stosunku do uczniów. Jak wynika z uczniowskich ankiet działania pedagogów są skuteczne, ponieważ większość licealistów zauważa, że są doceniani, co zazwyczaj eliminuje strach i obawy przed procesem lekcyjnym, sprzyjając koncentracji na zaangażowaniu w zdobywanie wiedzy. Respondenci (nauczyciele i inni pracownicy szkoły) wskazują dobrą atmosferę w szkole, która pozwala eliminować trudności i tworzyć optymalne warunki dla rozwoju sportowego i intelektualnego. Także pozytywnie o postawach nauczycieli, którzy budują dobre relacje z młodzieżą, wypowiedziała się zdecydowana większość rodziców. Opinie licealistów pozostają w sprzeczności z powyższymi informacjami, ponieważ według nich nie jest powszechne równie dobre traktowanie uczniów przez nauczycieli i w szkole zdarzają się sytuacje wyśmiewania się nauczycieli z uczniów i młodzieży między sobą. Na podstawie 9 obserwowanych lekcji można stwierdzić, że wszyscy nauczyciele motywowali uczniów do nauki i budowali bezpieczną atmosferę przez stosowanie pozytywnych wzmocnień (krótkie optymistyczne komunikaty, pochwały, żarty). Nieco gorzej ocenili budowanie pozytywnego klimatu dzięki optymistycznym wzmocnieniom uczniowie, ponieważ dwie trzecie uczestników ankiety (16 spośród 24) wyraziło zdanie, że wszyscy nauczyciele lub ich większość chwalą uczniów i przekazują pozytywne komunikaty, a 8 uczniów taką postawę odniosło do połowy lub mniej niż połowy uczących (wykres 1j). Obserwacje zajęć wskazują, że młodzież śmiało udziela odpowiedzi, bez obaw prezentuje wyniki swoich działań, co jest zgodne z opiniami ankietowymi licealistów, którzy nie boją się na wszystkich lekcjach lub większości zajęć popełniać błędów (18 na 24), a 6 osób stwierdziło, że dotyczy to połowy lub mniej niż połowy lekcji (wykres 2j). Także trzy czwarte pytanym (18 na 24) nie boi się powiedzieć nauczycielom na wszystkich lub większości zajęć, że czegoś nie rozumie, 5 respondentów stwierdziło, że dotyczy to połowy lub mniej niż połowy lekcji. Jedna osoba jednak boi się przyznać do niewiedzy czy niezrozumienia (wykres 3j). Pozytywne wzmocnienia zauważają także rodzice - w opinii 22 z 28 ankietowanych osób wszyscy nauczyciele lub ich większość wyrażają przekonanie o możliwościach rozwojowych uczniów, 5 rodziców stwierdziło, że dotyczy to połowy lub mniej niż połowy uczących, 1 zadeklarował brak wiedzy na ten temat (wykres 4j). Bardziej zróżnicowane są opinie rodziców na temat częstotliwości chwalenia ich dzieci. Połowa ankietowanych (14 na 28) stwierdziła, że wszyscy nauczyciele lub większość uczących częściej chwali uczniów niż krytykuje, 8 osób odnosi to do połowy lub mniej niż połowy nauczycieli, aż 6 respondentów nie potrafiło zająć stanowiska w tej sprawie (wykres 5j). Życzliwą, rodzinną atmosferę w szkole opisywali także pracownicy niepedagogiczni w wywiadzie, podkreślając, że zauważają liczne rozmowy i rozwiązywanie problemów na bieżąco. Ponadto ich zdaniem obecność trenerów w szkole sprzyja spójności w wychowywaniu i egzekwowaniu właściwych postaw. 24 z 28 ankietowanych rodziców wyraziło opinię, że wszyscy uczący lub ich większość dba o dobre relacje między uczniami, a 3 osoby wskazały mniejszą częstotliwość opisanej postawy, 1 rodzic nie miał zdania w tej kwestii (wykres 6j). Prawie wszyscy rodzice (27 z 28) zauważyli szacunek nauczycieli w stosunku do własnego dziecka, a 1 respondent nie miał wiedzy na ten temat (wykres 7j). Mniej pochlebne opinie na temat skuteczności działań nauczycieli w budowaniu atmosfery sprzyjającej uczeniu się wyrazili w ankietach uczniowie, ponieważ według dwóch trzecich badanych (16 z 24) wszyscy nauczyciele lub większość uczących traktuje wszystkich uczniów jednakowo, 6 osób oceniło, że robi to połowa lub mniej niż połowa pedagogów, 1 uczeń nie zauważa równego, dobrego traktowania, a 1 nie miał zdania (wykres 8j). 20 z 24 licealistów nie zauważa sytuacji wyśmiewania uczniów przez nauczycieli, jednak 4 stwierdziło, że niektórzy uczniowie tego

doświadczają (wykres 9j). Według 13 ankietowanych licealistów nie ma wśród uczniów wzajemnego wyśmiewania się, jednak 11 stwierdziło, że obserwują takie zachowanie (wykres 10j).

Nauczyciele chwalą nas, przekazują nam dobre komunikaty. (A) ADUMS

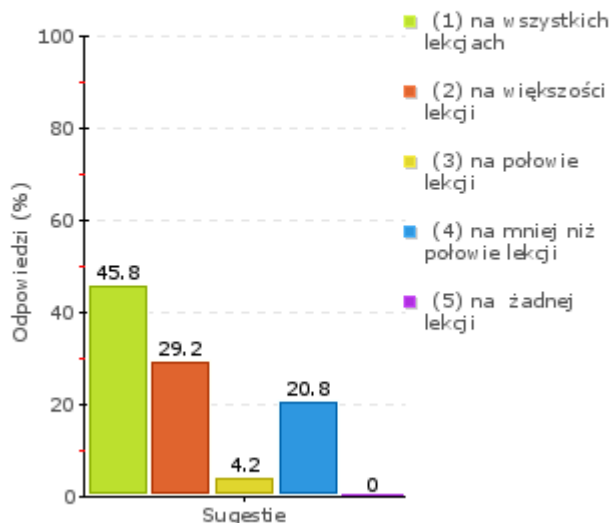
Liczebność: 24

Wykres 1j

Nie boję się popełniać błędów. (A) ADUMS

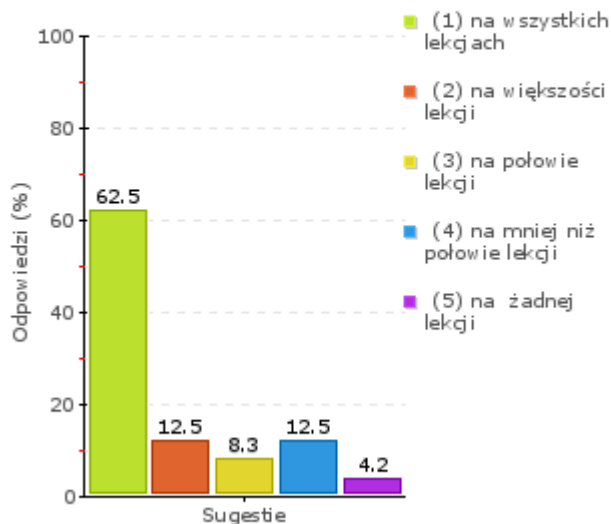
Liczebność: 24

Wykres 2j

Nie boję się powiedzieć na lekcji, że czegoś nie rozumiem. (A) ADUMS

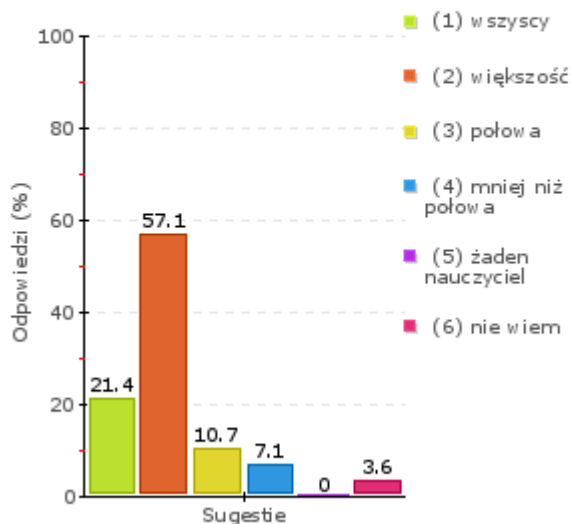
Liczebność: 24

Wykres 3j

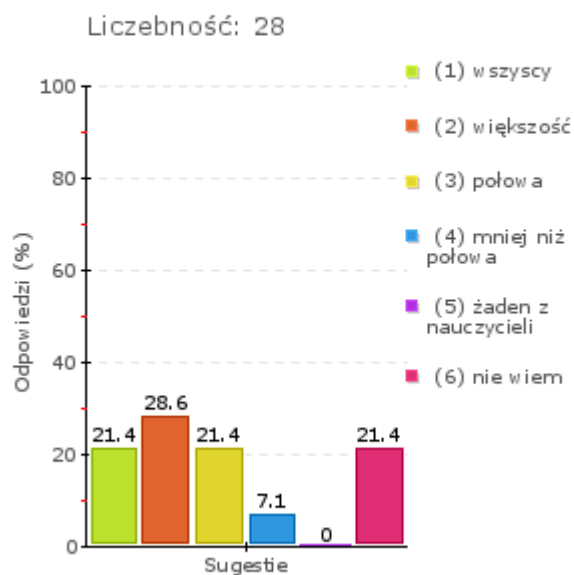
Nauczyciele wierzą w możliwość Pana/Pani dziecka. (A) AR

Liczebność: 28

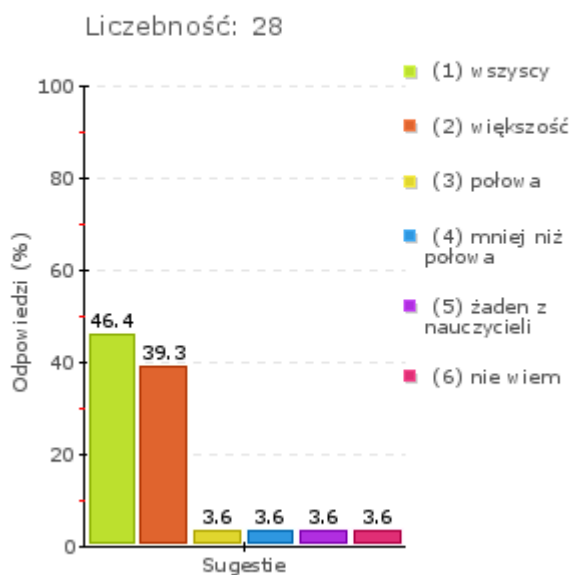
Wykres 4j

Nauczyciele chwala Pana/Pani dziecko częściej niż krytykują. (A) AR

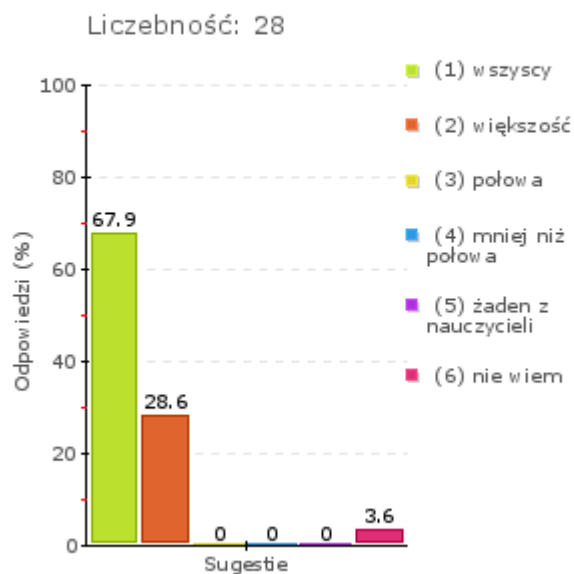
Wykres 5j

Nauczyciele dbają o dobre relacje między Pana/Pani dzieckiem a innymi uczniami. (B) AR

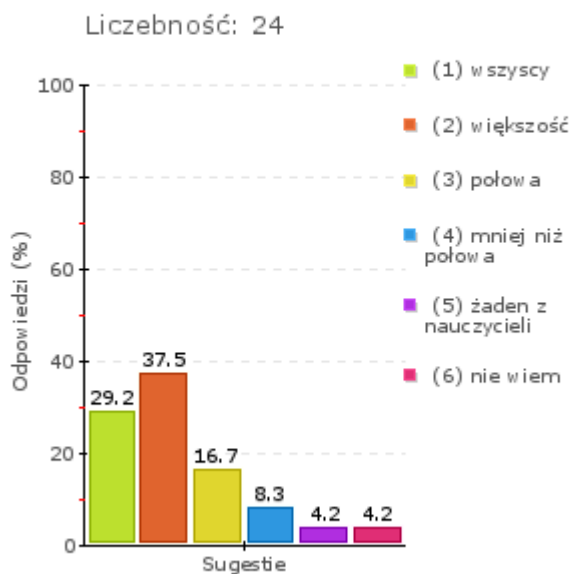
Wykres 6j

Nauczyciele szanują Pana/Pani dziecko. (B) AR

Wykres 7j

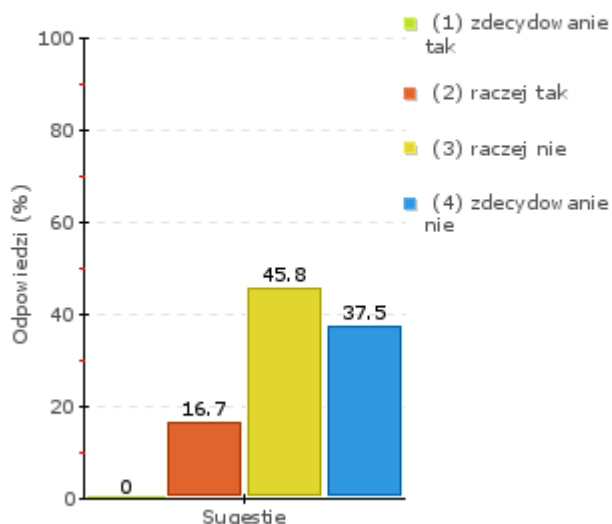
Nauczyciele traktują wszystkich uczniów jednakowo dobrze. (B) ADUMS

Wykres 8j

Niektórzy uczniowie w Twojej szkole są wyśmiewani przez nauczycieli. (B) ADUMS

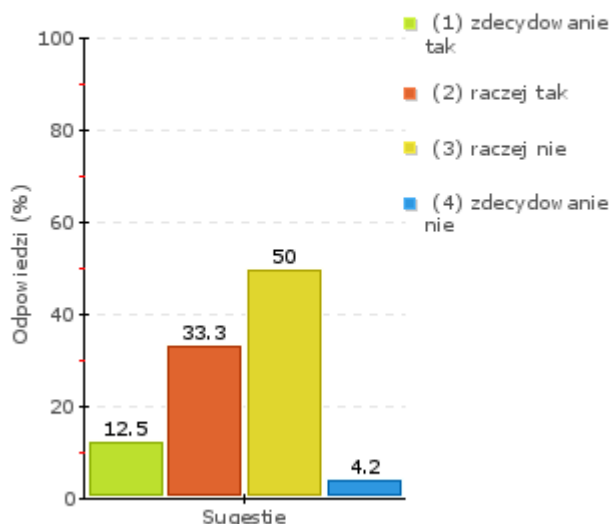
Liczebność: 24

Wykres 9j

Niektórzy uczniowie w Twojej szkole są wyśmiewani przez innych uczniów. (B) ADUMS

Liczebność: 24

Wykres 10j

Obszar badania: Nauczyciele kształtują u uczniów umiejętność uczenia się. (II/5)

Z badań ewaluacyjnych wynika, że nauczyciele w największym stopniu kształtują u uczniów umiejętności zapamiętywania i wyszukiwania informacji, a także sporządzania przydatnych notatek. Opinie młodzieży wskazują, że nie wszyscy nauczyciele w sposób systematyczny kształtują u licealistów umiejętność uczenia się. Z obserwowanych w czasie badania zajęć wynika, że najczęściej nauczyciel w czasie lekcji dawał uczniom wskazówki, jak powtórzyć ważne treści, zapamiętać informacje i robić przydatne notatki (6 z 9). Ponadto uczący naprowadzali młodzież na wykorzystanie mocnych stron uczenia się i znajdowanie najlepszego sposobu na przyswajanie wiedzy (3 z 9). Także w wywiadzie licealiści podali szereg przykładów wskazówek, które dostali w ostatnim czasie od nauczycieli, np.:

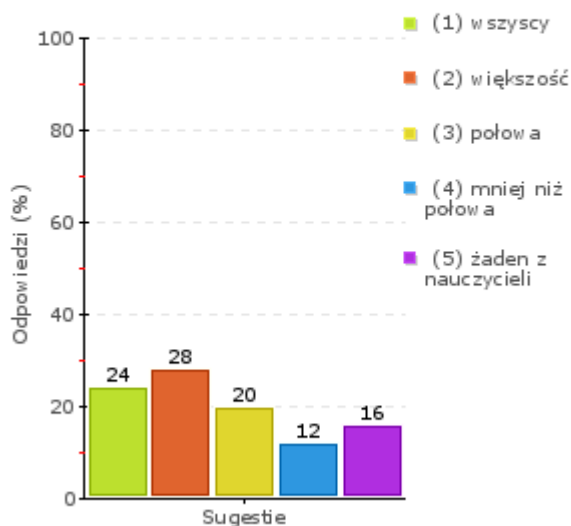
- określanie typów inteligencji,
- sposoby zapamiętywania słówek,
- powtarzanie działań, np. zadań,
- metody wykorzystywania pomocy dydaktycznych, np.: podręcznika,
- wskazywanie najważniejszych zagadnień,
- analizowanie błędów,
- podpowiedzi rozwiązań poprawy błędów,
- propozycje dodatkowych ćwiczeń usprawniających umiejętności.

Z ankiety przeprowadzonej wśród uczniów, dotyczącej doświadczeń jednego, wybranego dnia nauki, wynika, że w opinii młodzieży nauczyciele najczęściej uczyli, jak znaleźć informacje (wykres 1j) i je zapamiętać (wykres 2j). Z mniejszą częstotliwością kształtowali umiejętność robienia notatek (wykres 3j) i stwarzali uczącym się

okazję do refleksji nad efektami lekcji (wykres 4j), a najrzadziej dawali wskazówki, jak najskuteczniej się uczyć (wykres 5j).

Nauczyciele dali nam dzisiaj wskazówki jak znajdować najważniejsze informacje: ADUMD

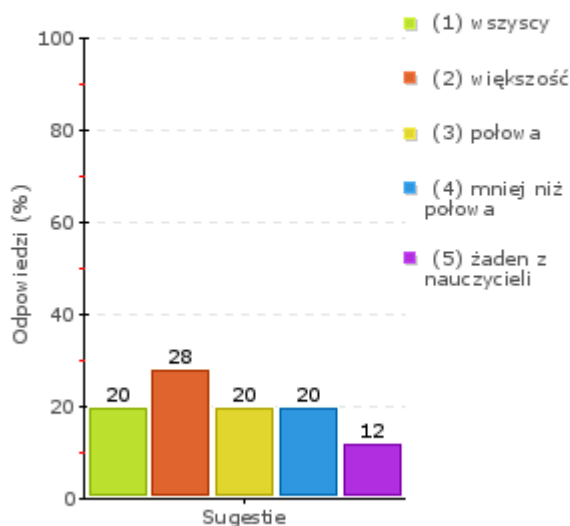
Liczebność: 25

Wykres 1j

Nauczyciele dali nam dzisiaj wskazówki jak zapamiętać ważne informacje: ADUMD

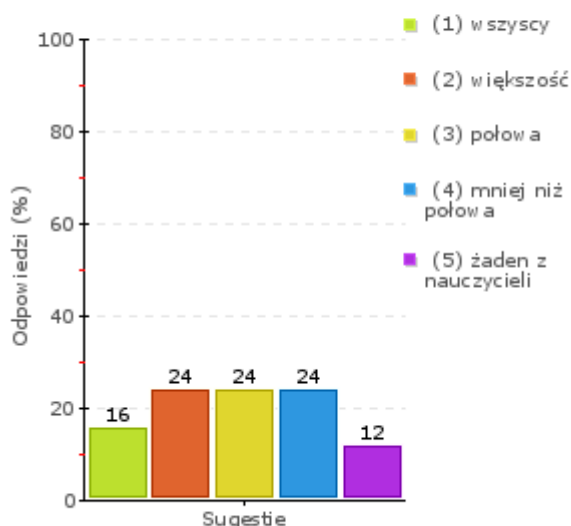
Liczebność: 25

Wykres 2j

Nauczyciele powiedzieli/przypomnieli nam dzisiaj jak robić przydatne notatki: ADUMD

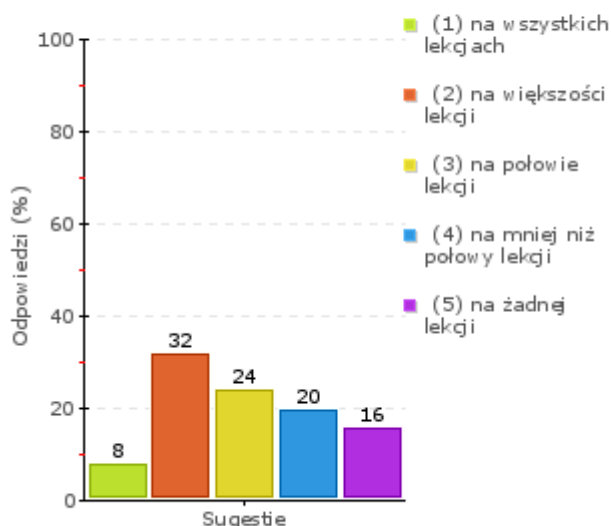
Liczebność: 25

Wykres 3j

Nauczyciele pomogli mi dzisiaj zastanowić się, czego się nauczyłem/am. ADUMD

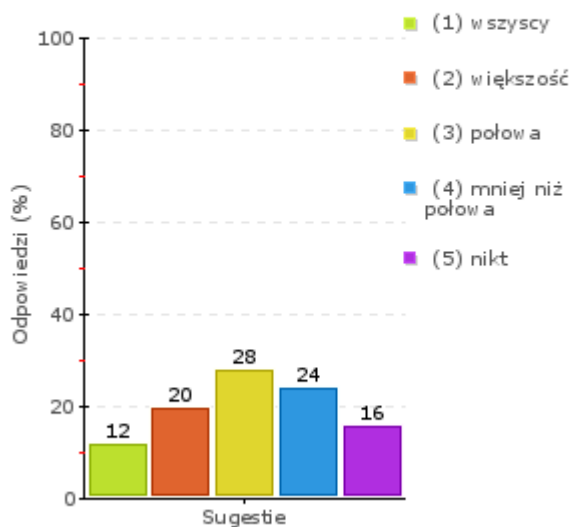
Liczebność: 25

Wykres 4j

Nauczyciele dali nam dzisiaj wskazówki
jak znaleźć sposób na to, żeby
najlepiej się nauczyć: ADUMD

Liczebność: 25

Wykres 5j

W wymaganiu "Procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się." w odniesieniu do poziomu wysokiego zebrano następujące dane świadczące o działaniach szkoły/placówki:

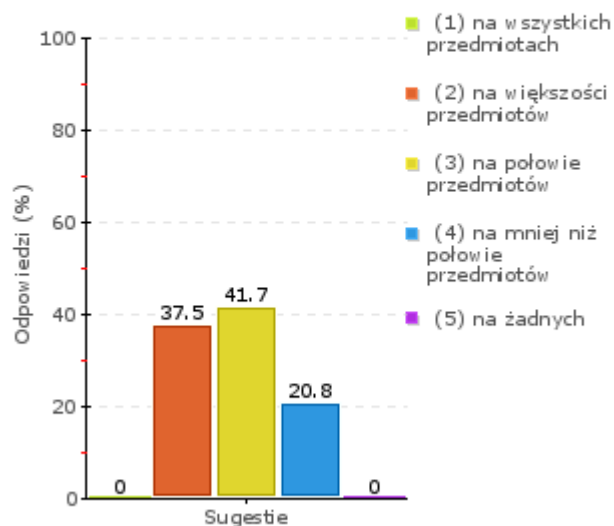
Obszar badania: Organizacja procesów edukacyjnych umożliwia uczniom powiązanie różnych dziedzin wiedzy i jej wykorzystanie. (II/6)

Porównanie wyników obserwacji lekcji i zajęć z odpowiedziami uczniów w ankietach oraz przykładami podanymi przez nauczycieli w wywiadzie grupowym wskazuje na brak powszechności w holistycznym podejściu uczących w szkole do treści edukacyjnych. Określona na podstawie badania częstość podejścia holistycznego nauczycieli w zakresie organizacji procesów edukacyjnych świadczy o umożliwianiu licealistom, ale w mniejszym stopniu, łączenia treści edukacyjnych różnych dziedzin wiedzy i jej wykorzystanie w życiu codziennym. Na lekcjach uczniowie rzadziej wykorzystują wiedzę zdobytą na innych przedmiotach lub poza szkołą, co w mniejszym stopniu sprzyja kształtowaniu spójnego obrazu świata i jego lepszemu zrozumieniu oraz przygotowaniu licealistów do dorosłego życia. Nauczyciele w wywiadzie grupowym podali, że nawiązują do wiedzy i umiejętności uczniów zdobytych na innych przedmiotach w szkole, np.: na lekcjach biologii i chemii (profilaktyka zdrowotna, objawy chorób, metabolizm, analiza ulotek z Ministerstwa Zdrowia dot. cukrzycy), na lekcjach języka angielskiego i niemieckiego - elementy historii, geografii, na lekcjach religii - elementy historii, na języku polskim - Biblia, kwestie tożsamości. Jednak w opinii uczniów wyrażonej w ankietach, nie jest powszechnym, aby nauczyciele podczas lekcji korzystali z uczniowskiej wiedzy i umiejętności zdobytych wcześniej na innych przedmiotach lub poza szkołą. Tak twierdzi 15 z 24

ankietowanych uczniów, natomiast 9 z 24 licealistów uważa, że na większości przedmiotów pedagodzy odwołują się do ich wiedzy i doświadczeń, co ilustruje wykres 1j. Zdaniem większości licealistów (19 z 24), podczas lekcji nauczyciele rzadziej wskazują na funkcjonalność nauki w odniesieniu do życia codziennego (wykres 2j) oraz rzadziej (18 z 24 uczniów) nawiązują do aktualnych wydarzeń w kraju i na świecie (wykres 3j). Na obserwowanych lekcjach (9) uczniowie mieli przede wszystkim możliwość odwołania się do wiedzy przedmiotowej (6 z 9 lekcji) oraz rzadziej do doświadczeń pozaszkolnych (2 z 9 lekcji) i wydarzeń w kraju i na świecie (1 z 9 lekcji).

Nauczyciele nawiązują do tego, czego uczymy się na innych przedmiotach. ADUMS

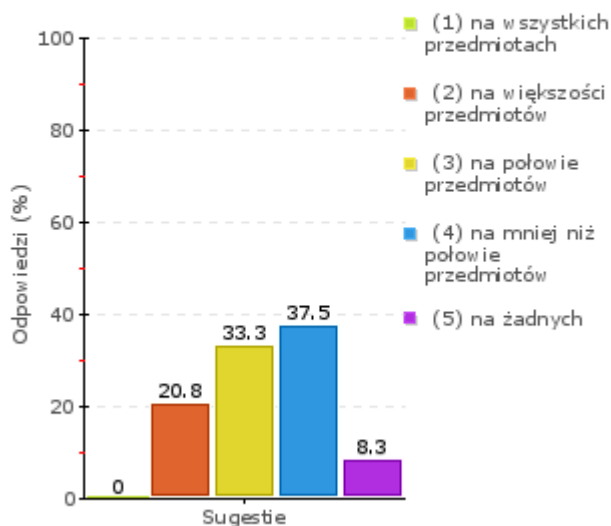
Liczebność: 24

Wykres 1j

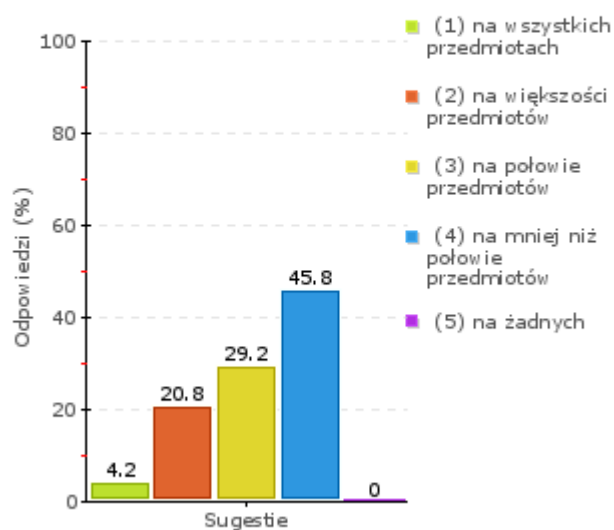
Podczas lekcji nauczyciele wskazują nam związek między tym, czego się uczymy, a życiem codziennym: ADUMS

Liczebność: 24

Wykres 2j

Liczebność: 24

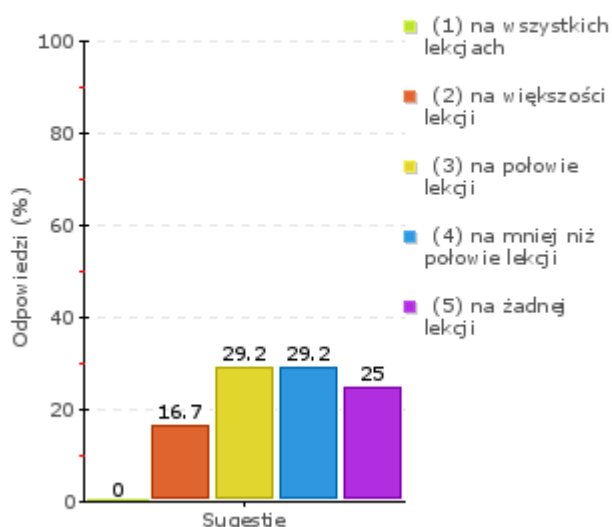
Wykres 3j

Obszar badania: Uczniowie mają wpływ na sposób organizowania i przebieg procesu uczenia się. (II/7)

Nauczyciele umożliwiają uczniom wpływanie na proces lekcyjny, przede wszystkim w zakresie tempa pracy i kryteriów sukcesu, ale większość licealistów nie ma poczucia realnego wpływu na sposób organizowania i przebieg procesu edukacyjnego (wybór zadań, metod i form pracy). Jednocześnie około 1/3 uczniów przyznaje w ankietach, że w tym i poprzednim roku szkolnym nie wykazała się inicjatywą i pomysłami i nie wszyscy nauczyciele zachęcają ich do wyrażania opinii i realizowania własnych pomysłów. Obserwacje 9 lekcji w szkole wskazują, że nauczyciele przyjmują opinie i inicjatywy uczniów, wyrażając akceptację (5 z 9) lub wykorzystując je do pracy na lekcji (4 z 9), dają uczniom możliwość wpływania na proces lekcyjny w zakresie tempa pracy (8 z 9), kryteriów sukcesu (4 z 9) oraz w mniejszym stopniu metod i form pracy (2 z 9). Jednak wyniki uczniowskich ankiet wskazują na brak powszechności w zachęcaniu licealistów przez nauczycieli do realizowania własnych inicjatyw na lekcji (20 z 24) oraz wyboru zadań wykonywanych na lekcji lub w domu (21 z 24), co obrazują wykresy 1j i 2j. Uczniowie w badaniu ankietowym stwierdzili, że w tym i poprzednim roku szkolnym wyszli z inicjatywą, dotyczącą organizacji imprez, uroczystości, przedsięwzięć (7 z 24), organizacji zajęć pozaszkolnych (3 z 24), organizacji lekcji i obowiązujących zasad i norm zachowania (po 2 z 24), a 10 z 24 ankietowanych uczniów nie zgłaszało żadnych pomysłów (wykres 3j). Ponadto, licealiści w ankietach podali, że nauczyciele uzgadniają z nimi terminy klasówek (14 z 24 w każdym przypadku, 7 z 24 w większości przypadków), a trzech licealistów stwierdziło, że sytuacja taka ma miejsce rzadko (wykres 4j).

Jak często nauczyciele zachęcają Was do wyrażania opinii o tym, jak będziecie uczyć się na lekcji? ADUMS

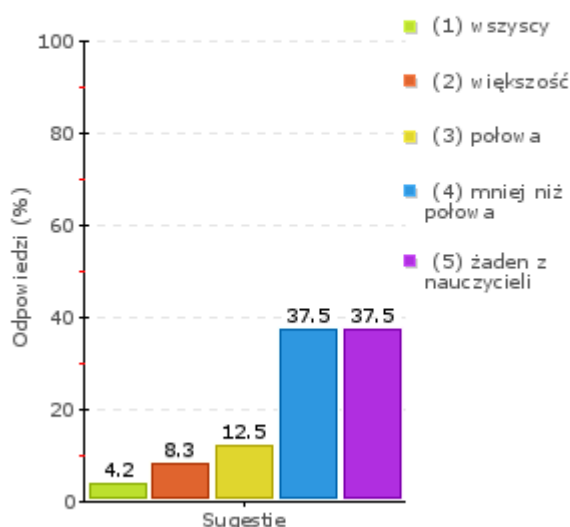
Liczebność: 24

Wykres 1j

Nauczyciele dają Wam możliwość wyboru zadań wykonywanych na lekcjach lub w domu: ADUMS

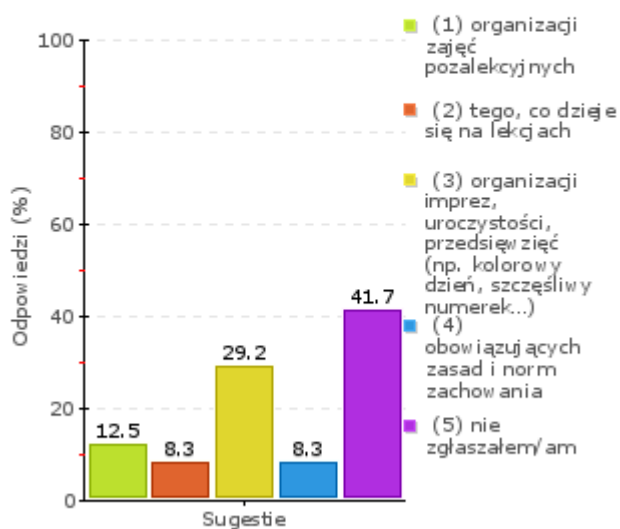
Liczebność: 24

Wykres 2j

Czy w tym lub poprzednim roku Ty (lub Twój koledzy/koleżanki) zgłaszałeś/aś propozycje dotyczące: ADUMS

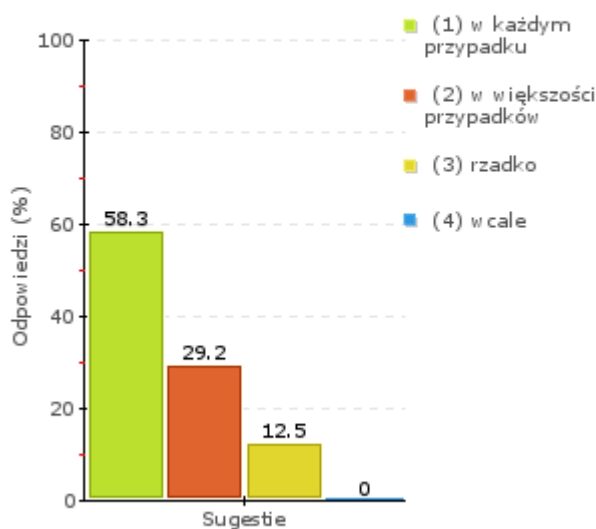
Liczebność: 24

Wykres 3j

Nauczyciele uzgadniają z Wami termin klasówki/sprawdzianu: ADUMS

Liczebność: 24

Wykres 4j

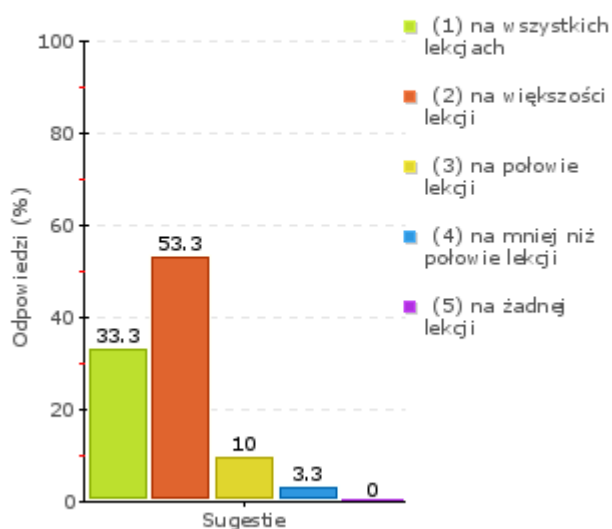
Obserwacje lekcji i deklaracje nauczycieli w ankietach wskazują na podejmowanie przez pedagogów działań, stwarzających uczniom możliwość wzajemnego uczenia się od siebie. Uczniowie pomagają sobie w nauce podczas lekcji, jednak nie jest powszechnym, aby wspólnie wykonywali zadania w grupach lub parach, zadania wymyślone przez siebie lub innych uczniów, a nauczyciele dawali im możliwość wzajemnego oceniania się. Nauczyciele w ankietach podali (wykres 1j), że stwarzają uczniom możliwość uczenia się od siebie, co potwierdziły obserwacje 9 lekcji. Jednak wyniki badań ankietowych uczniów, dotyczących jednego dnia w szkole, wskazują na zdecydowanie mniejszą częstotliwość pracy licealistów w grupach lub w parach (wykres 2j). Również wypowiedzi uczniów w ankiecie, dotyczącej dłuższej perspektywy w tym zakresie (wykresy 3j-4j) wskazują na brak powszechności:

- we wspólnym wykonywaniu wymyślonych przez siebie zadań (4 z 24 na wszystkich i na większości lekcji, 20 z 24 na połowie, mniej niż połowie i na żadnych lekcjach),
- we wzajemnym ocenianiu prac, zadań, wypowiedzi (0 z 24 na wszystkich lekcjach, 3 z 24 na większości lekcji, 7 z 24 na mniej niż połowie lekcji, 10 z 24 na żadnej lekcji).

Natomiast wzajemną pomoc w nauce podczas lekcji zadeklarowało 14 z 24 uczniów na wszystkich i na większości lekcji, a 10 z 24 licealistów na połowie i mniej niż połowie zajęć, co ilustruje wykres 5j.

Jak często umożliwiała Pan/Pani współdziałanie uczniów w procesie uczenia się? AN

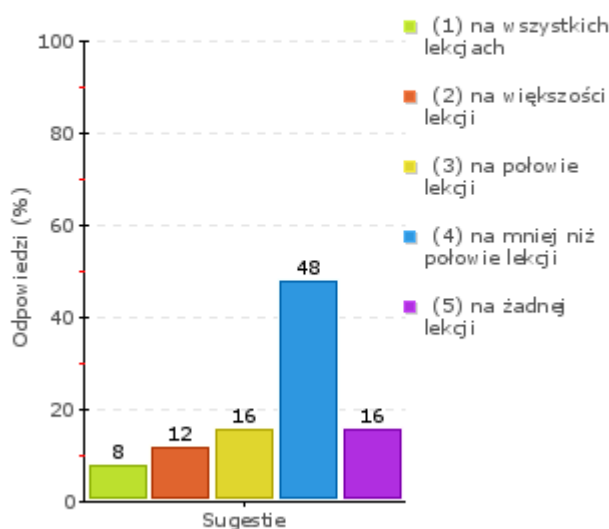
Liczebność: 30

Wykres 1j

Dzisiaj na lekcjach pracowałam/em w grupach lub parach. ADUMD

Liczebność: 25

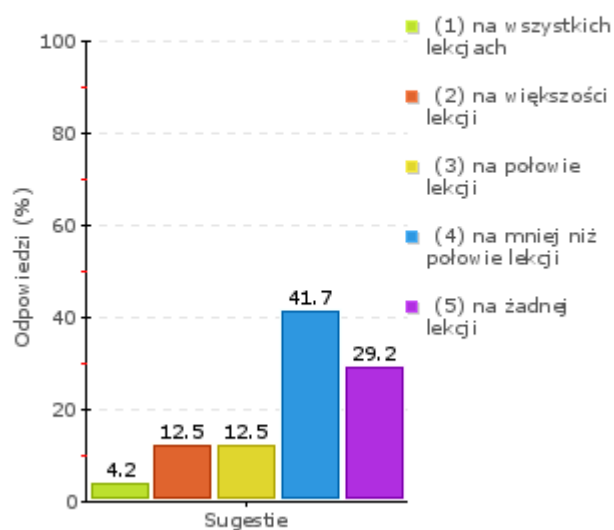

Wykres 2j

Wykonujemy wspólnie zadania wymyślone przez siebie lub innych uczniów. ADUMS

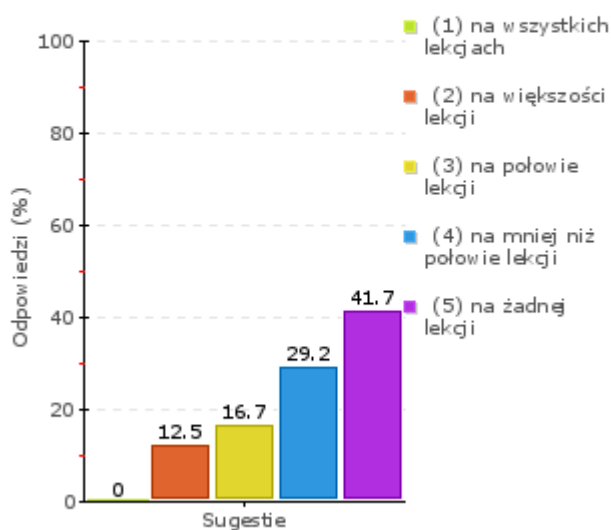
Nauczyciele proszą nas, byśmy wzajemnie ocenili swoje prace, wypowiedzi, zadania. ADUMS

Liczebność: 24

Wykres 3j

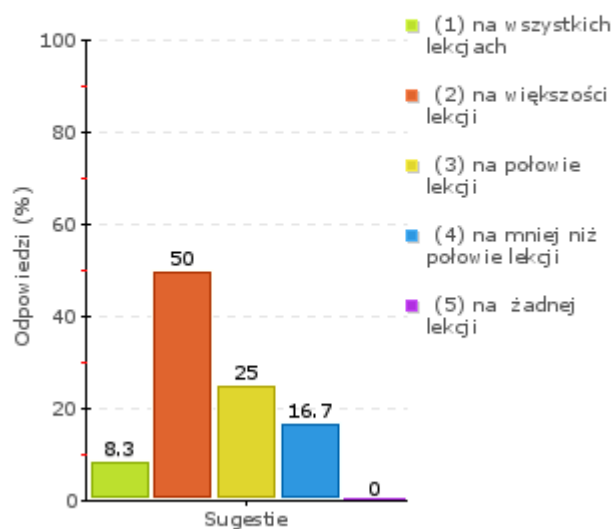
Liczebność: 24

Wykres 4j

Pomagamy sobie w nauce: ADUMS

Liczebność: 24

Wykres 5j

Obszar badania: W szkole lub placówce stosuje się nowatorskie rozwiązania służące rozwojowi uczniów. (II/9)

Przyjęte w szkole i modyfikowane na bieżąco rozwiązania nowatorskie wynikają z wniosków z nadzoru pedagogicznego, obserwacji uczniów i wzorowania się na sprawdzonych rozwiązaniach zagranicznych, co skutkuje konkretnymi efektami w postaci zwiększenia dyscypliny uczniów w szkole i w Internacie, rozwijania wiedzy i umiejętności uczniowskich oraz licznymi sukcesami sportowymi licealistów. Ze względu na potrzeby uczniów i sportowy charakter szkoły, użyteczność stosowanych rozwiązań obserwuje się bardziej w sferze sportowej niż na przedmiotach ogólnokształcących. Nowatorskie rozwiązania sprzyjają rozwojowi uczniów w procesie uczenia się, motywują do nauki i gry oraz do współpracy międzynarodowej poprzez udział w turniejach piłkarskich i futsalowych z klubami np. z Niemiec, Austrii, Włoch i Belgii. Dyrektor i nauczyciele w wywiadach wymieniają działania nowatorskie, wynikające z wniosków z nadzoru pedagogicznego oraz obserwacji uczniów i szkoły:

- modyfikacja Wewnątrzszkolnego Systemu Oceniania (punktowy system oceniania zachowania, różne formy zadośćuczynienia złego zachowania, w opracowaniu lista dobrych praktyk w postaci działań dla bliźniego lub np. prac porządkowych),
- współpraca nauczycieli szkoły i trenerów z nauczycielami Internatu w zakresie wymiany informacji nt. zachowania się uczniów (ocena zachowania uwzględnia zachowanie się na terenie Internatu) oraz system pomocy wychowawcy w Internacie dla słabszych w nauce uczniów,
- działania psychologa (szkolenia rady pedagogicznej: indywidualne podejście do ucznia, wprowadzenie metod aktywizujących według indywidualnych potrzeb uczniów, program naprawczy oraz kontrakt z uczniem),
- wprowadzenie systemu stypendialnego „Łączymy naukę ze sportem” (comiesięczne stypendium dla uczniów, którzy osiągnęli średnią 4,25 – obniżenie średniej, aby uczniowie wiedzieli, że jest ono dla nich osiągalne). Oprócz osiągnięć w sporcie uczeń musi spełnić kryterium dydaktyczne,
- program własny trenerów nauczania Futsalu - edukacja sportowa, jako forma przygotowania teoretycznego, uzupełnienie zajęć ukierunkowanych i specjalistycznych z piłki nożnej również dla uczniów szkoły podstawowej i gimnazjum,
- organizacja obozów sportowych w ramach programów szkoleń (trenerzy wraz z opiekunami z grona pedagogicznego),
- szkoła łączy piłkę nożną z futsałem, co daje efekty w postaci osiągnięć sportowych,
- wykorzystanie Programu Instat (analiza meczów),
- opracowanie Programu Edukacji Sportowej (modyfikacje programu w zależności od potrzeb, np. dot. prawidłowego odżywiania się),
- każdy oddział ma wychowawcę i współwychowacę (wspólne godziny wychowawcze, wymiana informacji),
- rozszerzenia na przedmiotach biologia, geografia, chemia i historia, zgodnie z zapisem w statucie szkoły,
- udział w Programie Erasmus Plus - wykorzystanie platformy Moodle w procesie dydaktycznym,
- zasady rekrutacji zawodników (uczniów) – zespół klasowy jest zespołem piłkarskim; sposób pracy na treningach; hasła i zasady w postaci mentalnej drogi do sukcesu (w szatni uczniów-zawodników),

- praca na Platformie FTM daje możliwość śledzenia tematów sportowych, np. plan szkoleń, kartoteki zawodników.

Efekty działań nowatorskich:

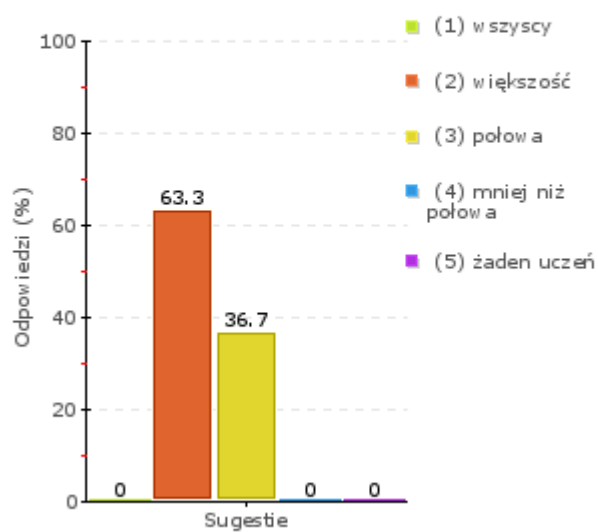
- zwiększenie dyscypliny uczniów (WSO, współpraca nauczycieli szkoły, Internatu, trenerów),
- przenoszenie dobrych praktyk na grunt szkoły: doświadczenia praktyczne z wyjazdu np. do Wolsburga (współpraca międzynarodowa poprzez udział w turniejach piłkarskich i futsalowych z klubami z Niemiec, Austrii, Włoch, Belgii),
- nauka i doskonalenie umiejętności językowych w praktyce poprzez korzystanie z platformy Moodle (dodatkowe ćwiczenia, rozwijające i utrwalające wiedzę i umiejętności z języków obcych) oraz wyjazdy zagraniczne (np. Niemcy, Grecja),
- propagowanie nowoczesnych technologii (np. programy: Instat, FTM, platforma Moodle),
- powołania uczniów do kadry narodowej (co pół roku możliwość otrzymania stypendium jest bodźcem do pracy),
- sukcesy sportowe: w 2016 roku - I miejsce w Finałach Młodzieżowych Mistrzostw Polski w Futsalu w kategorii U-18; III miejsce w Finałach Młodzieżowych Mistrzostw Polski U-16, U-18; w roku 2015 – I miejsce w Młodzieżowych Mistrzostwach Polski U-20,18,16, w latach 2015-2016 udział w rozgrywkach piłkarskich I Wojewódzkiej Ligi Juniorów Starszych i Młodszych; liczne powołania do reprezentacji Śląska U-17 oraz indywidualne powołania do Reprezentacji Polski U-18,19 w Futsalu, powołanie do Reprezentacji Polski Seniorów U-19 w Futsalu. Uczniowie liceum są członkami zespołów seniorów III Ligi Śląskiej gr. IV oraz zespołu ekstraklasy Futsalu „Rekord” SSA.

Obszar badania: Uczniowie czują się odpowiedzialni za własny rozwój. (II/10)

Licealiści uzależniają swój rozwój oraz sukcesy od własnej pracy i zaangażowania, co świadczy o ich dojrzałości i przekonaniu, że wiedza ma wpływ na kształtowanie ich przyszłości oraz świadczy o skuteczności działań uczących w szkole w kształtowaniu uczniowskiej odpowiedzialności. Na podstawie wyników badań ankietowych (wykresy 1w, 2w) można stwierdzić, że uczniowie czują się odpowiedzialni za własny rozwój i są przekonani o wartości wiedzy ponieważ ich zdaniem, wiedza ma wpływ na ich przyszłość (22 z 24). Ponadto, uczniowie uczą się ponieważ takie są oczekiwania ich rodziców (12 z 24) lub dorośli im każą (2 z 24), chcą więcej wiedzieć (10 z 24) i rozwijać swoje zainteresowania (8 z 24), nauka sprawia im przyjemność (1 z 24), z pobudek finansowych (stypendium) oraz jako alternatywa w razie nieudanej kariery sportowej (po 2 z 24 uczniów). Licealiści mają świadomość, że ich osiągnięcia w szkole zależą przede wszystkim od nich samych (własnego zaangażowania i poświęconego czasu na naukę, obecności na zajęciach w szkole, uzdolnień), ale również od pracy nauczycieli. Osiągnięcie sukcesu, w mniejszym stopniu, licealiści warunkują ich stanem zdrowia, atmosferą w klasie, pomocą kolegów lub rodziców oraz wsparciem nauczycieli, co ilustruje wykres 2w. Uczący w szkole (19 z 30) zauważają, że większość uczniów czuje się odpowiedzialna za własny rozwój, a 11 z 30 nauczycieli wskazuje na połowę licealistów (wykres 1j).

Jak wielu uczniów, (których Pan/Pani uczy) czuje się odpowiedzialnych za własny rozwój? AN

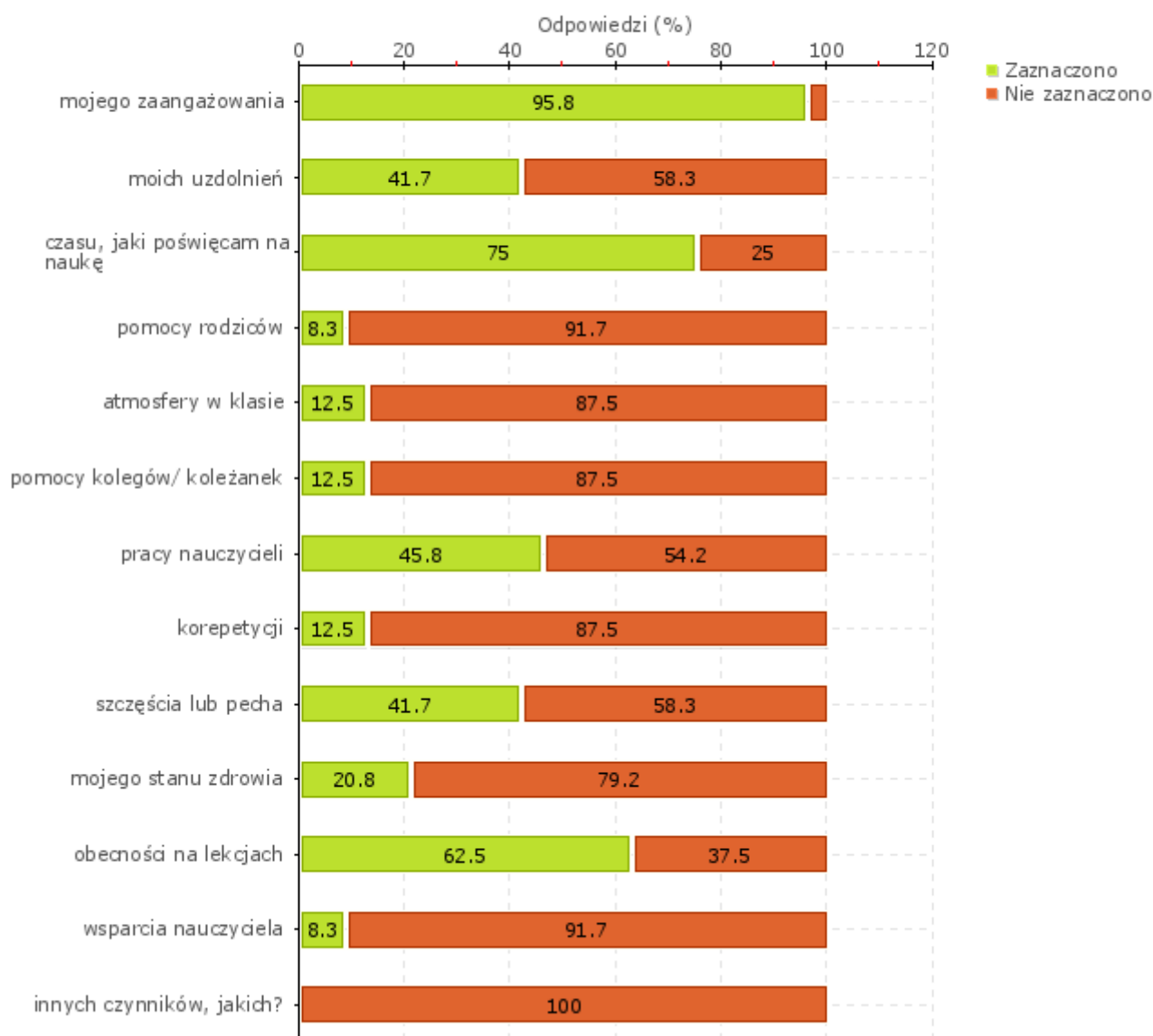
Liczebność: 30

Wykres 1j

Moje osiągnięcia w szkole najbardziej zależą od: ADUMS

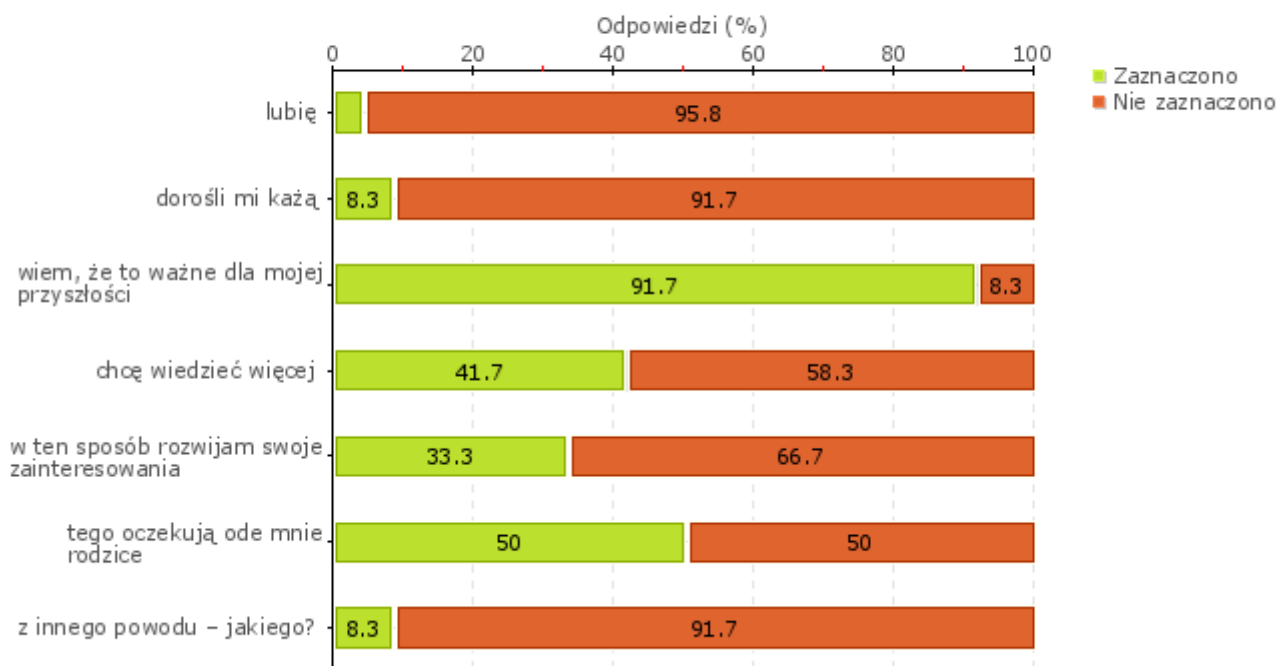
Liczebność: 24

Wykres 1w

Uczę się, ponieważ: ADUMS

Liczebność: 24

Wykres 2w

Raport sporządzili

- Bożena Walaszczyk
- Bernadeta Piestrak

Kurator Oświaty:

.....

Data sporządzenia raportu:

16.01.2017